

SAUVO

Talousarvio 2024 ja
taloussuunnitelma
vuosille 2025–2026

Käsittely:

SIVISTYSLTK 10.10.2023

TEKNLTK 12.10.2023

KHALL 9.10.2023, 30.10.2023

KVALT 13.11.2023

Sisällysluettelo

1.	Kunnanjohtajan katsaus	2
2.	Yleisosa	6
2.1	Kuntastrategia	7
2.2	Sauvon kunnan väestö	10
2.3	Talousarviosta	11
2.4	Riskienhallinta	15
2.5	Kuntakonserni	19
3.	Käyttötalous	22
3.1	Keskusvaalilautakunta	24
3.1.1	Vaalit	24
3.2	Tarkastuslautakunta	25
3.2.1	Tilintarkastus	25
3.3	Kunnanhallitus	26
3.3.1	Yleishallinto	26
3.3.2	Kehittämisen- ja vaikuttamistehtävät	28
3.4	Sivistyslautakunta	31
3.4.1	Hallinto	31
3.4.2	Koulutoimi	33
3.4.3	Varhaiskasvatus	34
3.4.4	Vapaa-aikatoimi	36
3.4.5	Kulttuuripalvelut	38
3.5	Tekninen ja ympäristölautakunta	40
3.5.1	Hallinto	41
3.5.2	Yhdyskuntapalvelut	42
3.5.3	Kiinteistötoimi	43
3.5.4	Rakennustarkastus	44
3.5.5	Ruokahuolto	44
3.5.6	Ympäristönsuojelu	46
4.	Tuloslaskelma	47
5.	Investoinnit	49
6.	Rahoitus	58
7.	Liitteet	59

1. Kunnanjohtajan katsaus

Taloušnäkymät heikkenevät, mutta Sauvo selviää

Vuoden 2024 talousarviossa keskitytään perustehtävien hyvään hoitoon sekä investointiohjelman suunnitelmalliseen toteuttamiseen. Uusia pysyviä menoja on vältetty, ja siirrettävissä olevia hankkeita on siirretty toteutettavaksi vuosille 2025 ja 2026.

Sote-uudistuksen yhteydessä Sauvon kunnan tuloveroprosentti laskettiin 8,86 % ja veroprosentti tulee pyöristää lähimpään kymmenykseen (8,90 %).

Kiinteistöverolainsäädäntö on muuttumassa 1.1.2024 alkaen, jonka myötä maapohjan ja rakennusten yleinen kiinteistövero eriytetään toisistaan.

Maapohjan kiinteistöveron alaraja nousee 1,30 prosenttiin (Sauvossa 2023 1,20 %)

Talousarvion laadinnassa on nostettu samalla myös rakennusten yleinen kiinteistövero 1,30 prosenttiin.

Kuntien yleinen valtionosuus laskee vuonna 2024 11,2 % eli 166 422 euroa kuluvaan vuoteen verrattuna. Syynä on pääasiassa kuntien ja hyvinvointialueiden välisen tasaukset. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus on tarkoitettu pääasiassa lukio- ja ammatillisen opetuksen järjestämiseen, ja se onkin ollut aina Sauvossa negatiivinen, koska kunta ei itse järjestä toisen asteen opetusta. Ensi vuodelle kunnan maksuosuuden kuitenkin arvioidaan pienentyvän noin 200 000 eurolla, koska samassa yhteydessä kompensoidaan kunnan vuonna 2022 järjestämää perusopetukseen valmistavaa opetusta. Nettovaikutuksen arvioidaan olevan + 60 000 euroa vuoden 2023 ennustettuun toteumaan verrattuna.

Lautakuntien käsittelyn jälkeen tilikauden tulos vuodelle 2024 näytti alijäämää - 657 295 euroa. Toimintatalouden sijaan haastetta Sauvon kunnan taloudelle aiheuttavat erityisesti toimintakatteen jälkeiset erät: verotulotilitysten lasku, korkokustannusten nousu sekä poistokustannusten nousu. Kunnanjohtaja on omassa esityksessään tehnyt lautakuntien toimintatalouden esityksiin menoleikkauksia ja tulolisäyksiä nettovaikutuksiltaan yhteensä 198 460 euroa.

Tämänkin jälkeen tilikauden tulos näyttää alijäämää -103 000 euroa.

Kunnanjohtaja esittää poikkeuksellisesti alijäämäistä talousarviota, koska vuodelle 2024 on suunniteltu mm. huonokuntoisten kiinteistöjen purkamista ja niiden alaskirjausta taseesta. Kertakustannuksen jälkeen ne eivät kuitenkaan rasita jatkossa käyttötaloutta tai edellytä korjausinvestointeja.

Suunnitelmavuosina kunnan talouteen tulevat vaikuttamaan TE-uudistuksen rahoitusmalli 1.1.2025 alkaen, sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen päätökset omasta palveluverkostoon ja tähän liittyvä sotekiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite.

Suunnitelmavuosina kunnan taloutta rasittavat edelleen oletettu henkilöstökustannusten nousu ja yleinen inflaatio, vaikka se säilyisikin

maltillisena. Vuoden 2025 talousarvion laadintaa varten tuleekin laatia Sauvon kunnan talouden tasapainottamissuunnitelma kevään 2024 aikana.

Suunnitelmakaudella jatketaan mittavan investointiohjelman toteuttamista. Se tuo haastetta käyttötalouteen poistojen rivakan kasvun muodossa. Kunnan omista investoinneista ehdottomasti merkittävin on suunniteltu kaukolämpöverkoston rakentaminen, mutta kuntakonsernissa on tätäkin suurempia investointitarpeita, erityisesti Sauvon Vesihuolto Oy:n jätevedenpuhdistamo. Myös korkotasoa on otettava huomioon, sillä suunnitelmakaudella otetaan lainaa investointien rahoittamiseksi siten, että vuonna 2026 kokonaislainamäärän arvioidaan olevan yhteensä 12 miljoonaa euroa.

Jotta velkaantuminen pysyy hallinnassa, tulee tulorahoituksen eli vuosikatteen olla sillä tasolla, että kaikkia investointeja ei tarvitse rahoittaa täysin lainarahalla. Investointitason saaminen kestäväälle, keskimäärin puolen miljoonan euron vuositasolle pysyvästi on haastavaa myös suunnitelmakauden jälkeen.

Valtion uudistukset kuntakentällä jatkuvat

Hyvinvointialueuudistus oli Suomen historian suurin kuntauudistus – se vaikuttaa merkittävästi kuntien tehtäviin, toimintaan ja rahoitukseen. Kunnan ja Varhan välinen yhteistyö saanee pysyvät muotonsa vasta kun Varha on pannut toimeen palveluverkkopäätöksensä ja saanut omat henkilöstöorganisaationsa vakiinnutettua.

Sote-palveluilla on sauvolaisille suuri arjen ja kunnan elinvoiman kannalta kriittinen merkitys, mutta Varhan palveluverkko vaikuttaa myös kunnan taloudelliseen liikkumavaraan, sikäli kuin kunta tai kuntayhtiö jatkaa sotetilojen vuokraamista hyvinvointialueelle.

1.1.2025 uudistuu työ- ja elinkeinopalvelujen kokonaisuus ja uusi Turun työllisyysalue aloittaa toimintansa. Valtio on ilmoittanut korvaavansa kunnille kaikki uusista palveluista kunnille koituvat kustannukset. Alustavat rahoituslaskelmat ovat näyttäneet Sauvon kunnan osalta myönteisiltä, mutta lopulliset vaikutukset valtionosuuksiin ja uusien työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kustannuksiin selvinnevät vasta kun vuoden 2025 tilinpäätöstiedot ovat saatavilla. Myös työmarkkinatuen kuntaosuuden maksuperusteisiin on tulossa muutoksia niin, että Sauvon kunnan tällä hetkellä erittäin alhaiset maksut todennäköisesti kasvavat vuodesta 2025 eteenpäin.

Uudistumista tarvitaan – uusi strategia näyttää suuntaa

Sauvon kunnan strategia 2022–2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 6.6.2022. Sauvon kunnan visio on *“vetovoimainen moderni maaseutu”*. Sauvon

strategiseen suunnitelmaan on nostettu kolme strategista hanketta: *Sujuva Sauvo*, *Viestinnällä vetovoimaa* ja *Kasvun mahdollistajat*.

Uudessa strategiassa on korostettu kunnan uutta vahvempaa roolia elinvoimatyössä. Sote-uudistuksen myötä kunnan toiminnassa tulee korostumaan sivistystoimen palvelut, elinvoimatyö ja rakentamisen edistäminen sekä toimivat ja viihtyisät elinympäristöt. Tavoite Sauvon väkiluvun kasvusta edellyttää uudenlaista tekemistä ja uudistumiskykyä koko kunnan toiminnassa.

Turun seudun kasvussa mukana pysyminen vaatii investointeja

Sauvon strateginen tavoite kunnan kasvusta ja muuttovoiton lisäämisestä edellyttävät vetovoimaa ja pitovoimaa. Tarvitaan tulevaisuusinvestointeja, kuten yhdyskuntateknisiä investointeja sekä yritysten toimintaedellytyksiä tukevia investointeja.

Uusien asuinrakennushankkeiden edistämistä ja investointeja yhdyskuntatekniikkaan on priorisoitava, jotta Sauvo pysyy kiinni positiivisessa väestönkasvussa. Muuttovoitto edellyttää, että Sauvoon valmistuu vuosittain nykyistä suurempi määrä uusia asuntoja. Kehitysnäkymät ovat tältä osin nyt haasteelliset rakentamisen ja asumisen kustannusten nousun vuoksi. Hyvää uskoa tulevaan antaa kuitenkin seutukunnan voimakas kasvu. Sauvossa myynnissä olevat talot ja asunnot ovat menneet viime vuosina hyvin kaupaksi.

Vuonna 2023 Sauvoon arvioidaan valmistuvan kaksi uutta vakituista asuntoa ja neljä uutta vapaa-ajan asuntoa.

Investointisuunnitelmakauden 2024–2028 merkittävimpiä investointeja ovat

- Kaukolämpöverkoston rakentaminen ja öljylämmityksestä luopuminen kunnan omistamissa kiinteistöissä (1,8 miljoonaa euroa) vuosina 2024–2025, joka lisää rakentamisinvestointien todennäköisyyttä Sauvon keskustaaajamassa ja vähentää kunnan ilmastopäästöjä
- Seuralan urheilukentän rakentaminen (640 000 euroa) vuosina 2024–2025, joka lisää lasten ja aikuisten harrastusmahdollisuuksia Sauvossa
- Koulukeskuksen (215 000 euroa) ja päiväkodin vanhemman osan (110 000 euroa) peruskorjaukset vuonna 2026 ja 2027 rakennusten terveellisyyden ja turvallisuuden sekä viihtyisyyden ylläpitämiseksi

Euromääräisesti pienempiä, mutta elinvoimavaikutuksiltaan suuria investointeja ovat myös kunnan omistamien yksityisen laajakaistaverkon rakentamiseen kunnan alueella (40 000 euroa) sekä Kalliorannan satama-alueen kehittäminen matkailun lisäämiseksi Rantolassa (65 000 euroa).

Sauvon tulevaisuus on valoisa

Monista haasteistaan huolimatta Sauvon tulevaisuus näyttää valoisalta. Sijaintimme on hyvä. Seutukuntamme vetovoima tulee kaikkien ennusteiden mukaan jatkumaan lähivuosina. Vaikka rakentaminen on hiipunut, valmiille vuokra- ja omistusasunnoille on riittänyt kysyntää. Olemme tehneet viime vuosina mittavat investoinnit niin kouluun ja päiväkotiin kuin liikkumisen ja viihtymisen parantamiseen. Meillä on kaikki edellytykset kasvaa, kun teemme yhdessä suunnitelmallista työtä Sauvon eteen.

27.10.2022 Sauvossa

Kunnanjohtaja Satu Simelius

2. Yleisosa

Kuntataloudessa on takana kolme vahvaa vuotta. Yleiseen talouskehitykseen liittyvä epävarmuus on kuitenkin kasvanut kuluneen vuoden aikana. Kuntien menot kasvavat hintojen noustessa ja lisäksi investointipaineet pysyvät mittavina.

Kustannusten kehitykseen vaikuttaa etenkin kunta-alan ansiokehitys. Monet merkit viittaavat siihen, että kuntien talous heikkenee kuluvasta vuodesta selvästi jo ensi vuonna ja edelleen seuraavina vuosina. Tosin tänä vuonna kuntien tulopohjassa näkyvät vielä sote-uudistuksen myötä poikkeuksellisen suuret "verohännät" ja pois leikkautuvat valtionosuudet.

Kuntatalous kokonaisuutena tulee olemaan toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna pakkasella seuraavina vuosina. Suomeksi se tarkoittaa, että tulot eivät riitä menoihin, kun mukaan lasketaan myös investointien rahoitustarve. Edessä on sopeutustoimia, kuten menojen ja investointien priorisointeja sekä verojen ja maksujen korotuksia.

Nopeasti nousut ja ilmeisen pysyväksi jäävä korkorasitus lisää merkittävästi myös kuntasektorin kustannuksia, ja sekin on jostakin muusta pois. Kunnat kohtaavat myös ennennäkemättömän kiinteistösunamin, kun hyvinvointialueiden vuokrausvelvoite päättyy vuodesta 2026 alkaen. Ilman nykyistä käyttötarkoitusta ja vuokratuloja jäävien kiinteistöjen ongelma on tunnistettu myös kuntatalousohjelmassa. Siihen on hyvissä ajoin valmistaututtava useilla toimenpiteillä.

Valtion budjettipäätöksiä tai hallitusohjelman linjauksia merkittävämpää on kuitenkin se, millaista yleinen talous-, työllisyys- ja siten verotulokehitys on ja miten siihen voidaan vaikuttaa. Vuodesta 2025 alkaen tämä korostuu entisestään, kun vastuu TE-palveluista ja entistä laajemmin myös työttömyysturvan rahoittamisesta siirtyy kunnille.

Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027. Kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat erityisesti kunta-alan ansiotason nousu. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee sopeutuspainetta kuntatalouteen tuleville vuosille. Kunnilla on merkittäviä investointitarpeita muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Kuntatalouden lainakanta jatkaa kasvuaan vuosina 2024–2027, mutta kasvuvauhti hidastuu viime vuosikymmenen keskimääräiseen kasvuvauhtiin verrattuna.

2.1 Kuntastrategia

Sauvon kunnan strategia 2022–2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 6.6.2022. Kunnanvaltuusto hyväksyy vuosittain talousarvion, jossa asetetaan strategisista hankkeista johdetut strategiset tavoitteet, niitä toteuttavat toimenpiteet ja mittarit. Näiden tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden toteutumista arvioidaan osavuosisiraporteissa ja tilinpäätöksissä. Strategiakauden arviointi tehdään valtuustokauden päätteeksi keväällä 2025.

Sauvon kunnan visiona on “*vetovoimainen moderni maaseutu*”. Visio on pitkän aikavälin tavoite, päämäärä, joka pyritään toteuttamaan strategisella suunnitelmalla. Vetovoimalla tarkoitetaan tässä erityisesti väkiluvun, vapaa-ajanasumisen, matkailun ja yritystoiminnan kasvua nykyisestä. Vetovoimalla tarkoitetaan lisäksi Sauvon kunnan yleistä positiivista mainetta seudulla ja laajemmalla alueella.

Sauvon strategiseen suunnitelmaan on nostettu kolme strategista hanketta: *Sujuva Sauvo, Viestinnällä vetovoimaa ja Kasvun mahdollistajat*.

Sujuvalla Sauvolla viitataan ensinnäkin kunnan sisäisen organisaation toimivuuteen: henkilöstön hyvinvointiin, selkeisiin työnkuviin, sujuvaan päätöksentekoon sekä taloudelliseen kestävyYTEEN. Toisekseen sillä viitataan asiointiin kunnan kanssa. Tavoitteena on helppo asiointi, sujuvat ja modernit toimintatavat sekä palveleva kohtaaminen.

Viestinnällä vetovoimaa –hankkeen suunnitelmaksi on strategiassa määritelty tuoda Sauvo “maailmankartalle”, eli lisätä Sauvon kunnan yleistä tunnettuutta, esitellä Sauvoa kuntana, jossa on modernit toimintatavat, mutta ympäristönä idyllistä maaseutua. Hankkeen tavoitteena on kasvattaa kunnan väkilukua, kasvattaa yritystoimintaa ja kasvattaa matkailumääriä Sauvon alueella.

Kasvun mahdollistajilla tarkoitetaan niitä toimenpiteitä, joiden on oltava kunnossa, jotta väkiluvun kasvu on mahdollista. Tavoitteina ovat uusien kiinnostavien asuinalueiden rakentaminen sekä erilaisten asuinmahdollisuuksien lisääminen. Lisäksi tavoitteena on ylläpitää ja parantaa perusinfrastruktuurin kuntoa sekä lisätä ympäristön estetiikkaa ja yleistä viihtyisyyttä Sauvossa.

Kolme strategista hanketta tukevat toisiaan. Sujuvat ja modernit toimintatavat on oltava olemassa, jotta voimme markkinoida Sauvon kuntaa sujuvana ja modernina. Ympäristön on oltava idyllinen ja esteettinen, jotta voimme markkinoida Sauvon kuntaa idyllisenä maaseutukuntana. Sauvoon on rakennettava lisää asuntoja, jotta väkiluvun kasvu on mahdollista.

Strategisen suunnitelman toimenpanoa tukevat “Sauvon tapa toimia” eli Sauvon kunnan arvot: *rohkeus, ratkaisukyky, yhteisöllisyys ja ihmisläheisyys*. Näillä tavoilla toimia ja näitä arvoja korostamalla tuomme myös esille Sauvon kunnan vetovoimaa modernina maaseutuna.

Kuntastrategian seuraaminen talousarviossa

Valtuustoa sitovat tehtäväaluekohtaiset tavoitteet on määritelty talousarvioasiakirjassa. Tavoitteet perustuvat kuntastrategian kolmeen strategiseen hankkeeseen. Vuosittain asetettujen talousarviotavoitteiden toteutumista seurataan osavuosisiraporteissa (1–6 ja 1-9) sekä tilinpäätöksessä. Vuoden ensimmäisessä osavuosisiraportissa (1–3) tavoitteiden toteuman seuraaminen ei ole tarkoituksenmukaista.

Näiden lisäksi kuntastrategian toteutumiselle on talousarvion laadinnan yhteydessä määritelty oma seurantataulukonsa, josta saa yleisnäkymän strategisten tavoitteiden toteutumisesta. Kuntastrategian seurantataulukkoa päivitetään osavuosisiraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä.

KASVU

Väkiluvun, yritystoiminnan, vapaa-ajanasumisen ja matkailun kasvu.

Mittari	Lähtötilanne 31.12.2021	Tavoite vuodelle 2025	Toteuma
Väkiluku	2959	3000	
Asuntokunnat	1385	1420	
Omakoti- ja paritalot	2715	2735	
Kesämököt	1378	1400	
Kerrostalot	10	11	
Rivitalot	96	100	
Vapaita tontteja, omakoti	50	30	
Tontteja kaavoitettuna, omakoti	7	20	
Vapaita tontteja, rivi- ja kerrostalo	0	0	
Tontteja kaavoitettuna, rivi- ja kerrostalo	3	3	
Vapaita tontteja, teollisuus	3	6	
Tontteja kaavoitettuna, teollisuus	13	6	
Asuntokaupat	8	15	
Myönnetyt rakennusluvut, uudet asuinkiinteistöt	3	10	
Kiinteistöveron määrä	1 189 791,54 e	1 300 000 e	
Kuntien välinen muuttovoitto/ tappio	+10	+20	
Luonnollinen väestönlisäys	-7	0	

Yrityskanta	285	300	
Yritysbarometrin tulos, ka.	2,56	3,5	
Työpaikkojen lukumäärä	714	750	
Työttömien osuus / työvoima	3,7 %	3,5 %	
Matkailu	Mittaristo kehitetään strategiakauden aikana		
Viestintä	Mittaristo kehitetään strategiakauden aikana		

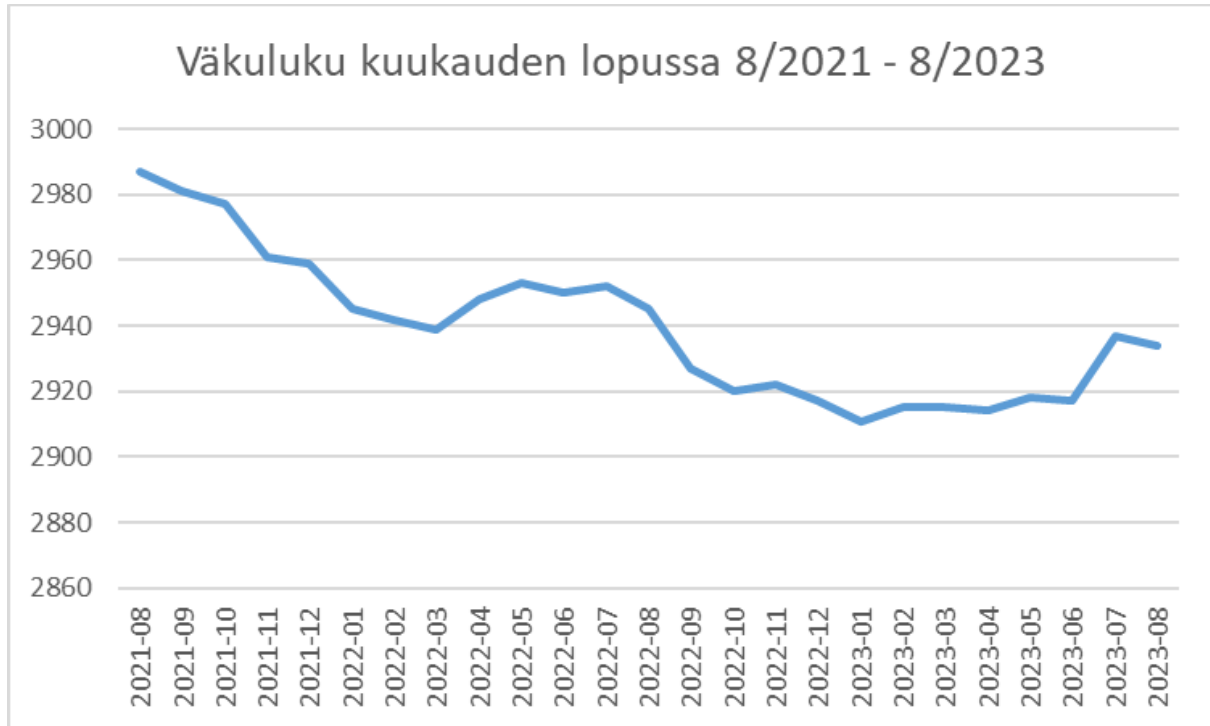
SUJUUVUUS

Kunnan kanssa asiointiin sujuvuus, kunnan sisäiset toimivat prosessit, talouden tasapaino ja asukastyytyväisyys.

Mittari	Lähtötilanne 31.12.2021	Tavoite vuodelle 2025	Toteuma
Kertynyt ylijäämä, e/as.	1 505	500	
Lainat, e/as.	3 737	3 000	
Konserniin kertynyt ylijäämä, e/as.	124	500	
Konsernin lainat, e/as.	4 793	5 700	
Konsernin lainat ja vuokravastuut, e/as.	5 336	6 300	
Konsernin omavaraisuusaste, %	29,5	50	
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,5	50	
Taloudellinen huoltosuhde per 100 työssäkäyvää	140,80	120	
Rakennusluvan myöntäminen, vrk km.		14	
Varhaiskasvatuspaikan myöntäminen, vrk km.		14	
Henkilöstön työtyytyväisyyskyselyn NPS-luku	-20	+50	
Asukastyytyväisyyskysely	Mittaristo kehitetään strategiakauden aikana		

2.2 Sauvon kunnan väestö

Sauvon kunnan väestökehitys vuosina 8/2021 – 8/2023

Tammi-elokuussa 2023 Sauvossa syntyi yhteensä 15 lasta, kuolleiden määrä samana aikana oli 23. Kuntien välinen nettomuutto tammi-elokuussa oli yhteensä - 3 ja nettomaahanmuutto + 29.

Sauvon kunnan asukasluku 31.8.2023 oli 2 934. Vuoden alusta lukien lisäystä asukasmäärässä oli 17.

Taulukko: Väestöennuste ikäluokat vuosina 2021-2032 (Lähde: Tilastokeskus)

		Yht	0 - 6	7-15	16 - 18	19 - 64	65 - 74	75 - 84	85 -
Sauvo	2021	2935	165	304	105	1540	488	252	81
	2022	2921	149	313	96	1540	473	268	82
	2023	2910	152	303	85	1530	471	280	89
	2024	2900	151	285	93	1514	465	300	92
	2025	2894	149	283	89	1497	458	328	90
	2026	2890	152	261	99	1493	442	350	93
	2027	2881	151	247	98	1488	434	372	91
	2028	2876	150	243	94	1478	433	380	98
	2029	2868	149	235	87	1465	437	387	108
	2030	2861	148	230	81	1447	446	390	119
	2031	2855	147	218	88	1427	457	383	135
	2032	2852	147	217	80	1419	471	373	145

2.3 Talousarviosta

Talousarvion ja -suunnitelman rakenne

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Käyttötalouden avulla ohjataan kunnan toimintaa. Valtuusto asettaa toiminnalle tavoitteet ja osoittaa määrärahat näiden saavuttamiseksi.

Tuloslaskelma, joka laaditaan käyttötalouden pohjalta, osoittaa miten tilikauden tulo- ja meno- ja rahoitusosuudet riittää käyttötalouden menoihin, korkoihin ja käyttöomaisuuden poistoihin. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Rahoituslaskelmassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Rahoitusosaan kerätään kunnan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointien tulojen ja menojen aiheuttama kassavirta. Samoin rahoitusosaan merkitään lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Talousarviossa esitetään eri hallintokunnille jakautuvat sisäiset kustannukset ja vyörytyserät (liite talousarviokirjan lopussa). Eläkemenot on kirjattu talousarvioon siten, että eläkemenoperusteiset kustannusarviot on kohdistettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Talousarvion sitovuus

Talousarvio on kunnan toimielimiä sitova toimintaohje. Kunnanvaltuuston päättämät tehtävät (tehtäväalueet), sitovat tavoitteet ja niiden toteuttamiseen myönnetty määräraha ovat muutettavissa vain kunnanvaltuuston päätöksellä.

Päätös määrärahamuutoksesta on tehtävä kyseisen talousarviovuoden aikana. Määrärahaa ei saa ylittää eikä käyttää muuhun kuin talousarviossa mainittuun tarkoitukseen, talousarvioon sisällyttämättömän toimintamuodon aloittamiseen tai palvelujen laajentamiseen.

Käyttötalouden tulosalueiden määrärahat ja laskennalliset tulot ovat sitovia valtuustoon nähden nettomääräisinä (toimintakulut – toimintatuotot).

Investointimäärärahat ovat sitovia hankekohtaisesti tai ryhmittäin siten kuin ne on esitetty investointiosassa talousarviokirjan lopussa. Investointihankkeen myöhästyessä ja ulottuessa vuodenvaihteen yli, on hankkeen toteutusta oikeus jatkaa edellyttäen, että hankkeen kokonaismenot pysyvät edellisen vuoden määrärahojen puitteissa. Hankkeiden jatkamisen vaikutukset talousarvioon käsitellään normaalin lisämäärärahakäsittelyn luonteisesti.

Rahoituslaskelmassa antolainojen ja lainakannan muutokset ovat sitovia valtuustoon nähden.

Talousarvion täytäntöönpano ja seuranta

Toimielinten tulee laatia käyttösuunnitelmansa niin, että ne vastaavat valtuuston hyväksymää talousarviota. Käyttösuunnitelmat ja mahdolliset muutokset käyttösuunnitelmissa on annettava aina tiedoksi taloushallintoon ja hallintojohtajalle. Käyttösuunnitelmat päivitetään tarvittaessa vuoden aikana. Vastuuhenkilöiden tulee seurata talousarvionsa ja asetettujen tavoitteiden toteutumista ja säännöllisesti valmistella niitä koskevat raportit hallintosäännön määräysten mukaan. Osavuosikatsaus laaditaan kolme kertaa vuodessa, 30.3., 30.6. ja 30.9. toteutuneen tilanteen mukaisesti. Ensimmäisessä katsauksessa raportoidaan vain taloudentoteumasta sekä mahdollisista merkittävistä talouden ja toiminnan poikkeamista.

Muut katsaukset pitävät sisällään myös tilinpäätösennusteen sekä keskeisten strategisten tavoitteiden toteuman. Osavuosikatsaus käsitellään kunnanhallituksessa ja saatetaan myös valtuustolle tiedoksi.

Tulojen seuranta

Lautakuntien on huolehdittava, että kunnan päätettävissä olevat maksut tarkistetaan kustannusten nousua vastaavasti ja kunnalle kuuluvat tulot peritään tehtyjen sopimusten ja ohjeiden mukaisesti. Vastuuhenkilöiden on huolehdittava toimintaan ja investointeihin saatavien valtionosuuksien ym. avustusten hakemisesta ja niiden oikeellisuudesta sekä toimitettava kopio avustushakemuksesta hallintojohtajalle. Samoin on huolehdittava myös muiden tulojen oikea-aikaisesta laskuttamisesta ja kertymisestä.

Määrärahojen muutokset

Jos tehtävään osoitettu määräraha ei riitä, on hyvissä ajoin ennen sen loppumista ryhdyttävä toimenpiteisiin toiminnan supistamiseen ja/tai sovittamiseen jäljellä olevan määrärahan puitteissa.

Määrärahan muutosesitys kunnanvaltuustolle tulee tehdä talousarviovuoden aikana. Esityksen perusteluissa on selvitettävä, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty lisämäärärahatarpeen välttämiseksi ja mistä lisämääräraha tarve johtuu.

Vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelmasta

Talousarvion ulkoiset toimintatuotot ovat 1 618 207 euroa ja toimintakulut 9 370 873 euroa. Talousarvion toimintakate on -7 752 666 euroa.

Verotuloja arvioidaan kertyvän yhteensä 7 156 000 euroa ja valtionosuuksia yhteensä 1 553 090 euroa.

Valtionosuudet perustuvat Valtionvarainministeriön ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin vuodelle 2024. Lopulliset päätökset vuoden 2024 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2023 lopussa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuotosta sekä kiinteistöverosta. Verotuloarviot perustuvat kuntaliiton ennustekehiksoon, johon on tehty kuntakohtaisia tarkennuksia. Talousarviossa ja -suunnitelmassa kunnan kunnallisveron tuotto on laskettu 8,80 %:n kunnallisveron mukaan.

Lausuntokierroksella olleen hallituksen esitysluonnoksen mukaan yleisen kiinteistöveroprosentin sijaan jatkossa määrättäisiin erilliset yleiset kiinteistöveroprosentit maapohjille ja rakennuksille. Maapohjan yleisen kiinteistöveroprosentin alarajaksi vuodelle 2024 tulisi 1,30. Rakennusten yleisen kiinteistöveroprosentin alarajana vuonna 2024 säilyisi 0,93.

Vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti vuodelle 2024 tulee määrätä välillä 0,41-1,00 %. Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,00 - 2,00.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittu käyttäen alla lueteltuja tulo- ja kiinteistöveroprosentteja. Kunnanvaltuuston tulee vahvistaa veroprosentit kokouksessaan 13.11.2023.

	%
Tuloveroprosentti	8,80
<i>Yleinen kiinteistöveroprosentti (rakennukset)</i>	<i>1,30</i>
<i>Yleinen kiinteistöveroprosentti (maa-alueet)</i>	<i>1,30</i>
Vakinaisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,60
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	1,40
Tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentti	0,00

Valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Valtionosuuden arvio perustuu Valtionvarainministeriön ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin vuodelle 2024. Lopulliset päätökset vuoden 2024 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2023 lopussa.

Suunnitelmavuosien valtionosuustiedot ovat vielä erittäin karkealla tasolla ja tarkentuvat vasta vuoden 2024–2025 aikana. Näiden v valtionosuuksiin tulee merkittävästi vaikuttamaan TE-uudistus, joka astuu voimaan 1.1.2025.

2.4 Riskienhallinta

Riskienhallinta Sauvon kunnassa

Sauvon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet on tarkoitus päivittää viimeistään alkuvuonna 2024 niin, että ohjeet ovat hyvissä ajoin käytettävissä vuoden 2025 talousarvion laadintaa varten. Aiemmin kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on linjattu talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä.

Riskienhallinnan periaatteet ja riskiluokittelu

Riskienhallinnan avulla tunnistetaan organisaation toimintaan mahdollisesti vaikuttavat tapahtumat ja saatetaan tapahtumien riskit organisaation hyväksymälle tasolle. Riskienhallinnan tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta koskien:

- strategisia tavoitteita
- operatiivisia tavoitteita
- raportoinnin luotettavuutta sekä
- lakien ja ohjeiden noudattamista.

Riski on mahdollinen tapahtuma tai tapahtumaketju, joka voi vaarantaa tavoitteiden saavuttamisen lyhyellä tai pitkällä aikavälillä tai uhata organisaation mainetta. Riski ei ole ainoastaan negatiivisen asian mahdollinen tapahtuminen, vaan myös se, että jokin voimavarojen mahdollistama hyvä jää toteutumatta. Sisäisen valvonnan kannalta on olennaista, että toimintaan liittyvät riskit ja mahdollisuudet on arvioitu ja ymmärretty.

Sauvon kunnan riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Sauvon kuntastrategiassa määriteltyjen pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan kunnan operatiiviseen toimintaan, projektihallintaan, tietohallintoon ja juridiseen vastuuseen liittyviä riskejä. Taloudelliset riskit liittyvät talouden tasapainoon, investointeihin ja rahoitukseen. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä tiettyyn kohteeseen ja vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä.

Riskienhallinnan on katettava kaikki olennaiset toiminnan riskit. Merkittävät riskit on tunnistettava, arvioitava ja luokiteltava sekä luotava niille riittävät riskienhallintakeinot. Valvontatoiminta tulee järjestää kustannustehokkaasti niin, että siihen sijoitetut resurssit suhteutetaan tavoiteltaviin hyötyihin. Riskienhallinnan tulee olla osa normaalia Sauvon kunnan toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa sekä toiminnan arviointia. Riskienhallinta tulee sisällyttää kunnan prosesseihin ja toimintatapoihin. Riskien arviointi ja raportointi tulee

kytkeä kiinteästi vuosittaiseen toiminnan ja talouden suunnittelu- ja raportointiprosessiin.

Alla on lueteltu erilaisia riskejä, joihin Sauvon kunnassa tulee varautua. Esimerkkiluettelo ei ole tyhjentävä, vaan on tarkoitettu virikkeeksi riskikartoitusten laadinnassa.

Strategiset riskit:

Toimintaympäristö

- Väkiluvun muutokset, väestön ikärakenne ja hyvinvointi
- Elinkeinoelämän kehitys
- Yhdyskuntarakenne
- Ympäristön kuormitus
- Valtiontalous, hyvinvointialueen talous
- Lainsäädäntö
- Muuttoliikkeet

Toiminnan kehittäminen

- Palvelujen järjestäminen
- Toiminnan kehittämismahdollisuuksien tunnistaminen
- Asiakaskäyttäytyminen
- Maine- ja imageriskit

Johtaminen

- Johtamisjärjestelmä
- Johtamiskulttuuri
- Johtamistaidot
- Poliittinen päätöksentekokyky

Operatiiviset riskit:

Toiminta

- Prosessien toimivuus
- Talouden seuranta
- Projektien ja hankkeiden hallinta
- Toimitilat ja kiinteistöt
- Ympäristöriskit

ICT

- Teknologiaosaaminen
- Ostopalveluiden jatkuvuus
- Tekniset häiriöt. Järjestelmien luotettavuus
- Tietosuoja

Juridinen vastuu

- Sopimusriskit
- Hankintaosaaminen

Taloudelliset riskit:

Tulorahoituksen riittävyys

- Toimintatuotot
- Verotulopohja
- Valtionosuusjärjestelmän muutokset

Menojen hallinta

- Henkilöstömenot
- Investointimenot
- Palvelujen ostot
- Vaikutukset käyttötalouteen

Rahoitus

- Kassanhallinta
- Korkoriski
- Markkinariski
- Takauriski

Vahinkoriskit:

Onnettomuudet

- Myrskyt, tulvat, sähkökatkot
- Tulipalot
- Ympäristöonnettomuus
- Kulkutaudit, pandemiat

Toimitilat, koneet, kalusto

- Toimitilojen turvallisuus
- Henkilöstön turvallisuus, työsuojelu
- Rikosturvallisuus

Henkilöstö

- Avainhenkilöriski
- Pienen organisaation haavoittuvuus
- Osaaminen
- Saatavuus, rekrytoinnit
- Työhyvinvointi
- Sairauspoissaolot, muut pitkät poissaolot

Sauvon kunnan talousarviossa riskianalyysi tehdään tehtäväalueittain samanmuotoiseen taulukkoon.

Riskianalyysitaulukko

Olennainen riski 2023	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet

Riskin toteutumista arvioidaan välillä 1-5, jossa 1 = erittäin epätodennäköinen ja 5= erittäin todennäköinen.

Riskin seurausten vaikutuksia arvioidaan välillä 1-5, jossa

1= Lähes merkityksetön:

- vahingot: mitättömiä
- vaikutus toimintaan: mahdollisesti lyhyt paikallinen toiminnan keskeytys

2= Lievästi haitallinen:

- vahingot: pieniä taloudellisia tai muita vahinkoja
- vaikutus toimintaan: enintään lyhyt keskeytys

3=Kohtalainen:

- vahingot: henkilöihin, talouteen ja maineeseen liittyviä vahinkoja
- vaikutus toimintaan: uusia työjärjestelyjä edellyttävä keskeytys, jolla vaikutuksia toimintaan ja talouteen

4=Vakava:

- vahingot: merkittäviä henkilöihin (loukkaantuminen), talouteen ja maineeseen liittyviä vahinkoja
- vaikutus toimintaan: vakavia häiriöitä ja/tai pitkiä toiminnan keskeytyksiä

5=Erittäin vakava:

- vahingot: henkilön/henkilöiden vakava vammautuminen tai kuolema, suuret taloudelliset vahingot, erittäin merkittävä maineriski
- vaikutus toimintaan: toiminnan jatkuminen epävarmaa, toiminta keskeytyy tai päättyy

2.5 Kuntakonserni

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta JUHTA:n julkaisema suositus JHS 199 (Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio ja – suunnitelma) ohjaa kuntakonsernin tavoiteasetantaa seuraavasti:

“Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi asettaa tavoitteita konsernijohdolle koskien tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa.

Valtuusto voi lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat niiden edustajia tytäryhteisön toimielimissä. -- Konserniyhtiöille asetettavat liiketoiminnan strategiset kehittämistavoitteet sekä toiminnan ja talouden tavoitteet tulee määritellä yhteisön liiketoiminnan lähtökohdista siten, että ne perustuvat kuntastrategiaan sekä yhtiöiden luokitteluun, niiden merkittävyyden ja riskien mukaan. Tavoitteiden lisäksi yhtiöiden taloudellista asemaa seurataan sellaisilla tunnusluvuilla, joita käytetään vastaavien markkinoilla toimivien yhteisöjen seurannassa.

Omistajaohjauksella tulee huolehtia siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Tytäryhteisön perustamisella tulee aina olla jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja tytäryhteisön tulee lähtökohtaisesti pyrkiä toteuttamaan näitä omistajan tavoitteita ja tarkoituseriä sekä ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan huomioon yhteisön asema osana kuntakonsernia.

Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Konserniohjeet täydentävät tytäryhteisölle sen perustamisvaiheessa ja yhtiöjärjestyksessä asetettuja kunnan toimintaan liittyviä tavoitteita, joten niistä poikkeamiseen tai noudattamatta jättämiseen tulisi tytäryhteisön johdon esittää erityisen perusteltu syy.

Kuntakonsernin taloutta ja investointeja on voitava suunnitella ja ohjata yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja rajalliset resurssit käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, vaikuttavuutta ja toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit, toimitilat, henkilöstö) tai palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita taikka pääoman tuottovaatimuksia. **Tytäryhteisölle asetettavat tavoitteet tulee pääsääntöisesti ottaa kunnan ja kuntayhtymän voimassa olevaan talousarvioon ja -suunnitelmaan. Tärkeää on arvioida myös tytäryhteisön talouteen ja toimintaan liittyviä riskejä ja niiden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen.”**

Voimassa oleva strategia hyväksyttiin valtuustossa 6.6.2022. Nykyinen konserniohje on hyväksytty valtuustossa 10.9.2018 ja sitä on päivitetty valtuustossa 12.6.2023. Nämä kaksi asiakirjaa ohjaavat kuntakonsernia lainsäädännön ohella.

Kuntalain 48 § mukaan ”Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.”

Keskeisten konserniyhtiöiden osinko- tai vastaava taloudellinen odotusarvo vuoden 2022 tuloksen ja 2023 ennusteen perusteella on yhtiöittäin seuraava:

Sauvon Vesihuolto Oy, ei osinkotavoitetta

Kiinteistö Oy Sauvon Asunnot, ei osinkotavoitetta, selvitetään yhtiön kyky lyhentää velkojaan kunnalle

Rantolan Riikkala Oy, ei osinkotavoitetta

Sauvon vanhustenkotiyhdistys ry, ei yhdistykseen sijoitettujen varojen tuotto-odotusta

Konserniohjauksen yleiset tavoitteet

Kunta toimii aktiivisena omistajana ohjaten konserniyhteisöjä niiden toiminnan luonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon kuntastrategian. Samalla pidetään huoli siitä, että kuntakonsernin toiminta ja talous ovat eri tunnusluvuilla ja mittareilla arvioituina terveellä pohjalla.

Konserniohjeen tarkoituksena ei ole rajoittaa tytäryhteisöjen toimintavapautta omistajan sille asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi, vaan selkiyttää yhteisiä toimintaperiaatteita.

Emokunta keskittyy toiminta- ja taloussuunnitelmassa talouden tasapainottamiseen sekä oman investointisuunnitelmansa rahoittamiseen. Se ei sisällä ennakonäkemyksiä konserniyhtiöiden pääomittamiseen eli konserniyhtiöiden omat investointitarpeet on rahoitettava tulorahoituksella ja tarvittaessa vieraalla pääomalla, mitkä tulee ottaa huomioon asetettaessa pitemmän aikavälin tavoitteita.

Keskeisille konserniyhtiöille annetaan osana talousarviota seuraavia toiminnallisia tavoitteita:

Omistajan tavoite Sauvon Vesihuolto Oy:lle on laadukkaan vesi ja jätevesipalvelun tuottaminen siten, että yhtiö pyrkisi määrätietoisesti parantamaan yhtiön kannattavuutta säännöllisin maksukorotuksin. Lisäksi yhtiön tulee huolehtia mahdollisimman häiriöttömän vedenjakeluverkon ylläpidosta toiminta-

alueellaan ja panostaa lähivuosien suurimpaan investointiinsa, eli jätevesien siirtoviemärihankkeeseen. Jätevesien puhdistamisesta kunnanhallitus antoi erillisen konserniohjeen yhtiölle kokouksessaan 29.8.2022.

Omistajan tavoite Kiinteistö Oy Sauvon asunnoille on huolehtia hyvin hoidettujen, kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen riittävästä tarjonnasta kunnassa. Tavoitteena on hyvä käyttöaste ja vähäiset vuokrasaavat sekä yhtiön tulee voida keskipitkällä aikavälillä suorittaa sijoitetulle pääomalle kohtuullista tuottoa. Tätä ennen yhtiön tulisi lyhentää velkojaan kunnalle.

Kuntaomistajan tavoitteena on siirtää Sauvon vanhustenkotiyhdistyksen omistaman sekä kunnan suoraan omassa taseessaan omistamat vuokra-asunnot Kiinteistö Oy Sauvon asuntojen omistukseen kaukolämpöinvestointien valmistuttua, jotta vuokra-asuntojen hallinnointi olisi selkeästi yhdellä taholla konsernissa. Näin on mahdollista tehdä pitkäjänteisempää vuokra-asuntojen kehittämistä kunnassa. Konsernin omistamia vuokra-asuntoja on tarkasteltava kokonaisuutena niin, että osasta kiinteistöistä voidaan luopua yhtiön vakavaraisuuden turvaamiseksi, kuitenkin niin, että vuokra-asuntojen saatavuus kunnan alueella ei vaarannu.

Omistajan tavoite Rantolan Riikkala Oy:lle on tarjota Rantolan asemakaava-alueella uimaranta- ja venelaituripalveluita siten, että se lisää alueen houkuttelevuutta ja edistää alueen tonttien myyntiä. Kuntaomistaja toivoo, että alueelle tehtäisiin lähivuosina merkittävä investointi tai konsernijohton kanssa on arvioitava yhtiön toimintaedellytyksiä uudelleen.

Kuntayhtymien ja osakkuusyhteisöjen (omistus 1–50 %) osalta ei ole asetettu konserniohjausjärjestelmää.

3. Käyttötalous

Sauvon kunnan talousarvion käyttötalousosan toimintakate (ulkoiset ja sisäiset menot sekä tulot huomioiden) on seuraava. (Vain edellisvuoteen vertailukelpoiset ulkoiset muutosprosentit on esitetty.)

Taulukko 1

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025, €	TS 2026, €	
Toimintatulot	4 497 348	3 423 823	3 195 681	3 259 596	3 324 787	-6,7 %
Toimintamenot	-21 666 243	-11 374 949	- 10 948 347	- 11 525 838	- 11 765 550	-3,8 %
Toimintakate	-17 168 895	-7 951 126	- 7 752 666	- 8 266 242	- 8 440 763	-2,5 %
Vyörytysertulot	238 779	202 846	258 757	263 932	269 211	27,6 %
Vyörytyseraimenot	-238 779	-202 846	- 258 757	-263 932	-269 211	27,6 %

Em. nettomenot jakautuvat toimielimittäin seuraavasti:

KÄYTTÖTALouden NETTOMENOJEN JAKAUTUMINEN sis. ja ulk.

Käyttötalouden nettomenojen jakautuminen						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025, €	TS 2026, €	
Keskusvaalilautakunta	-1 605	- 4 545	- 2 071	-2 112	- 2 153	-54,4 %
Tarkastuslautakunta	- 17 463	-15 710	-16 609	- 16 941	-17 279	5,7 %
Kunnanhallitus	-1 183 225	-1 390 981	- 1 371 014	- 1 716 554	- 1 810 616	- 1,4 %
Sivistyslautakunta	-5 680 464	-5 989 723	- 6 190 224	- 6 310 444	- 6 433 048	3,3 %
Tekn.- ja ympäristö ltk	-705 763	-550 167	- 172 748	-175 191	- 177 667	-68,6 %
Nettomenot yhteensä	-17 168 895	-7 951 126	- 7 752 666	- 8 266 242	- 8 440 763	-2,5 %

Käyttötalousosa toimielimittäin, valtuustotasolla vahvistettavan luokituksen mukaisesti.

Toimielin	Tehtäväalue
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus
Kunnanhallitus	Yleishallinto Kehittämisen- ja vaikuttamistehtävät

Sivistyslautakunta	Hallinto Koulutoimi Varhaiskasvatus Vapaa-aikatoimi Kulttuuripalvelut
Tekninen- ja ympäristölautakunta	Hallinto Yhdyskuntapalvelut Kiinteistötoimi Rakennustarkastus Ruokahuolto Ympäristönsuojelu

3.1 Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on yleisten valtakunnallisten vaalien järjestäminen. Yleisiä valtakunnallisia vaaleja ovat kuntavaalit, aluevaalit, eduskuntavaalit, presidentinvaalit ja EU-vaalit.

Toimielimen talousarvio yhteensä

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026 €	
Toimintatulot	6 494	6 000	13 200	13 464	13 734	120 %
Toimintamenot	-8 099	-10 545	-15 271	-15 576	-15 887	44,8 %
Toimintakate	-1 605	-4 545	-2 071	-2 112	-2 153	-54,4 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-56	-1 064				

3.1.1 Vaalit

Tilivelvollinen: Keskusvaalilautakunnan sihteeri

Vuonna 2024 järjestetään alkuvuodesta presidentinvaalit ja kesäkuussa EU-vaalit.

Kuntastrategian toteuttaminen, vaalit	
Sujuva Sauvo - Kunnan kanssa on helppoa asioida. Sujuvat, modernit toimintatavat ja palveleva kohtaaminen.	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Presidentin- ja EU-vaalit järjestetään Sauvossa onnistuneesti.	Äänestämässä tai ääntenlaskussa ei ole ongelmia Sauvossa ja Karunassa.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Sähkökatkot tai muut tietoliikenne-ongelmat vaikeuttavat äänestyksen järjestämistä.	2	3	Tietoliikenteelle luodaan varajärjestelmiä ja henkilöstön osalta huolehditaan sijaissäijärjestelyistä.
Vaalilautakuntiin on vaikea löytää kelpoisia jäseniä.	3	2	Kunnanhallitus nimeää vaalilautakuntien jäsenet riittävän ajoissa.

3.2 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on hallinnon ja talouden tarkastamisen järjestäminen.

Toimielimen talousarvio yhteensä

Käyttötalouden osan toimintakate					Muutos % 2023/2024	
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €		TS 2026€
Toimintatulot		0	0			
Toimintamenot	-17 463	-15 710	-16 609	-16 941	-17 279	5,7 %
Toimintakate	-17 463	-15 710	-16 609	-16 941	-17 279	5,7 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-94	-371				

3.2.1 Tilintarkastus

Toiminnan päämääränä on edesauttaa hallinnon laillisuuden toteutumista sekä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunta

Kuntastrategian toteuttaminen, tilintarkastus	
Sujuva Sauvo - Kuntatalous pidetään tasapainossa ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Kunnan strategiset tavoitteet huomioidaan kunnan toiminnassa.	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Tilintarkastuksen lakisääteinen toteuttaminen vuoden 2024 tilinpäätöksen osalta.	Tarkastuksen toteutus ja tarkastuskertomuksen laadinta kesäkuun valtuuston tilinpäätöskokoukseen mennessä.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Tarkastuslautakunnan toimivuus ja osaaminen luottamushenkilö- vaihdosten jälkeen.	2	2	Uusien lautakunnan jäsenten perehdytys tehtävään kunnan viranhaltijoiden ja tilintarkastajan toimesta.

3.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen tehtävänä on Sauvon kuntastrategian mukaisesti johtaa kunnan hallintoa sekä huolehtia kunnan taloudesta, taloudenhoidosta, elinkeinopolitiikasta, kaavoituksesta ja kuntien välisestä yhteistoiminnasta.

Kunnanhallitus valmistelee valtuustolle sen päätettävät asiat (pl. tarkastuslautakunnan valmistelemat asiat) ja huolehtii valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Toimielimen talousarvio yhteensä

Käyttötalouden osan toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026 €	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot	116 707	179 700	165 700	169 014	172 394	-7,8 %
Toimintamenot	-1 299 932	-1 570 681	-1 536 714	-1 930 568	-1 983 010	-2,2 %
Toimintakate	-1 183 225	-1 390 981	-1 371 014	-1 761 554	-1 810 616	-1,4 %
Vyörytyserätulot	238 779	202 846	258 757	263 932	269 211	27,6 %
Vyörytyserämenot	-31 513	-34 037	-61 634	- 62 864	- 64 122	81,1 %

Toimielimen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Kunnanjohtaja	1	-
Hallintojohtaja	1	-
Sivistysjohtaja	0,3	-
Pääkirjanpitäjä	1	-
Hallinnon suunnittelija	1	-
Kanslisti	1,1	
Asianhallintasihteeri	1	
Elinvoimakoordinaattori	1	
Yhteensä	7,4	

3.3.1 Yleishallinto

Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät:

- kunnallisjohtoon kuuluvien päätöksentekielimien (valtuusto, hallitus, kunnanjohtaja) toiminta,

- hallintotoimiston tuottamat talouden- ja rahoituksen, henkilöstöhallinnon, vuokra-asuntohallinnon, tietohallinto sekä muut sisäiset ja ulkoiset palvelut,
- työyhteisön kehittämistoimintoina työsuojelu, yhteistoiminta ja työterveydenhuolto
- ja työllistämistehtävät, Turun seudun itäisten kuntien kuntayhteistyö sekä kuntien yleinen yhteistoiminta
- sekä muu yleishallinto: henkilötietosuojaja ja arkistointi.

Käyttötalouden osan toimintakate						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	
Toimintatulot	37 378	41 000	20 000	20 400	20 808	-51,2 %
Toimintamenot	- 1 007 802	-987 225	-989 174	-1 008 820	-1 028 850	0,2 %
Toimintakate	- 970 424	-946 225	-969 174	-988 420	-1 008 042	2,4 %
Vyörytys erätulot	238 779	202 846	258 757	263 932	269 211	27,6 %
Vyörytys erämenot	-26 732	-29 134	-55 242	--56 345	-57 472	89,6 %

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Kuntastrategian toteuttaminen, yleishallinto	
<p>Sujuva Sauvo - Kuntatalous pidetään tasapainossa ja palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Palveluiden järjestämisessä käytetään eri tuottamisen vaihtoehtoja ja ne tuotetaan asiakaslähtöisesti.</p> <p>Sujuva Sauvo - Henkilöstö on osaavaa ja palveluultista. Henkilöstö on ammattitaitoista ja voi hyvin. Kunta on vetovoimainen työnantaja.</p> <p>Sujuva Sauvo - Palveluprosesseja järjeistetään ja digitalisoidaan, jotta ne olisivat tulevaisuudessa kattavammin ja nopeammin kuntalaisten saatavilla.</p> <p>Sujuva Sauvo, Viestinnällä vetovoimaa - Kunnan toiminta on avointa ja sujuvaa. Tavoitteena on, että jokainen kuntalainen tuntee olevansa arvostettu ja hänen osallisuudellaan on merkitystä.</p>	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Kuntaa ja sen toimintoja johdetaan suunnitelmallisesti kohti yhdessä määriteltyjä tavoitteita.	Tiedolla johtamista hyödynnetään päivittäisessä johtamisessa toimialoilla. Sisäiset prosessit on tunnistettu ja kuvattu. Uutta asianhallintajärjestelmää hyödynnetään päivittäisessä työssä tarkoituksenmukaisesti.
Kunnan työntekijät jaksavat ja viihtyvät paremmin työssään.	Työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödynnetään työssäjaksamisen työkaluna yhdessä esihenkilöiden, henkilöstön ja työterveyshuollon kanssa.

	Pitkien sairauspoissaolojen määrä laskee vuoteen 2023 verrattuna.
Kunnallisesta päätöksenteosta viestitään aktiivisesti, avoimesti ja ennakoiden kuntalaisille.	Luodaan kunnan luottamuselimille ohjeet ja mallit, jotta kuntalaisilla olisi paremmat mahdollisuudet seurata ja osallistua kunnan päätöksentekoon.

Oleellinen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Johtamisessa ja esihenkilötyössä ei hyödynnetä olemassa olevia toimintaohjeita.	3	2	Uusien lautakunnan jäsenten perehdytys tehtävään kunnan viranhaltijoiden ja tilintarkastajan toimesta.
Vaihtuvuus kunnan keskeisissä tehtävissä.	3	3-4 tehtävästä riippuen	Panostetaan hyvään työilmapiiriin ja työhyvinvointiin. Lisätään työparityöskentelyä ja muuta yhteistyötä, jotta pienempi osa kunnan toiminnoista olisi vain yhden ihmisen varassa. Tehtäväkuvien ja prosessikuvausten päivittäminen.

3.3.2 Kehittämis- ja vaikuttamistehtävät

Tehtäväalueeseen sisältyvät:

- elinkeinotoimi - yrityspalvelut ostetaan Turun seudun kehitys Oy:lta
- elinvoimatoimikunta ja vapaa-ajanasukkaiden toimikunta
- kunnan markkinointi ja viestintä
- toimiva maankäyttö ja kaavoittaminen
- joukkoliikennepalvelut
- työllisyyspalvelut, jotka ostetaan Paimion kaupungilta
- maaseutupalvelut, jotka ostetaan Paimion kaupungilta
- maahanmuuttopalvelut, jotka ostetaan Paimion kaupungilta
- matkailupalveluiden kehittäminen yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa

Käyttötalouden toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026 €	2023/2024
Toimintatulot	79 329	138 700	145 700	148 614	151 586	5,0 %
Toimintamenot	-262 109	-583 456	-547 540	-921 748	-954 160	-6,2 %
Toimintakate	-182 780	-444 756	-401 840	-773 134	-802 574	-9,6 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-4 418	-4 903	-6 392	-6 519	-6 650	30,4%

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja ja elinvoimakoordinaattori, sivistysjohtaja (markkinointi)

Kuntastrategian toteuttaminen, kehittämis- ja vaikuttamistehtävät	
<p>Sujuva Sauvo – sujuvat elinkeinopalvelut, sujuvat tonttikaupat, sujuva asiointi työllisyyspalveluiden ja maaseutupalveluiden kanssa</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – tavoitteellinen kuntamarkkinointi, joka tähtää väkiluvun kasvuun sekä matkailun vetovoiman lisäämiseen</p> <p>Kasvun mahdollistajat – kiinnostavien asuinalueiden rakentaminen Sauvoon ja erilaisten asumismahdollisuuksien vahvistaminen toimivalla kaavoituksella ja monipuolisella tonttivarannolla</p>	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Vahvistetaan elinkeinopalveluita ja matkailun edistämistä.	Elinvoimaohjelman hyväksyminen valtuustossa talousarviovuoden aikana. Vähintään yhden uuden elinvoimahankkeen käynnistäminen.
Rakennusprojektien edistäminen.	Vähintään yhden uuden yksityisen asuntohankkeen käynnistyminen. Myydyt tontit. Vähintään 3 kpl.
Kotouttamispalveluiden käynnistäminen Sauvossa yhteistyössä Kaarinan kaupungin ja Varhan kanssa.	Asiakasmäärät kotouttamispalveluiden piirissä.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Epävarmuus taloudessa ja rakennusteollisuudessa vähentää rakentamisen investointeja.	4	3	Aktiivinen yhteydenpito kiinteistöyrityksiin Sauvon asuntojen kovaan kysyntään liittyen.
Ukrainalaisten pakolaisten määrä Sauvossa kasvaa merkittävästi vuonna 2023.	3	4	Valmistautuminen ja varautuminen sidosryhmien kanssa erilaisiin vaihtoehtoihin. Hätmajoitukseen varautuminen.
TE-uudistuksen valmistelussa nousee esiin ongelmia, jotka vaarantavat sauvolaisten työttömien palvelut	2	4	Aktiivinen osallistuminen valmistelutyöhön yhdessä Paimion kaupungin kanssa.

3.4 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan toiminnan päämääränä on Sauvon asukkaiden tarpeita vastaavien varhaiskasvatus-, opetus-, sivistys-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden järjestäminen ja saatavuuden varmistaminen sekä kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen ja edistäminen.

Kunta järjestää varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelut pääosin itse lukuun ottamatta vaativaa erityisopetusta ja ruotsinkielistä opetusta, jotka järjestetään yhteistyössä Kemiönsaaren kunnan kanssa. Lakisääteisiä ja lasten/oppilaiden tarpeiden mukaisia palveluita tuotettaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi-/oppilaslähtöisyydestä.

Vapaa-aikatoimi vastaa nuorisotoimesta, hyvinvointityöstä sekä liikuntatoimesta. Nuorisotoimi tukee nuorten kasvua ja omaehtoista toimintaa, edistää nuorten hyvinvointia ja osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Hyvinvointityö vastaa kuntalaisten hyvinvoinnin seuraamisesta, raportoinnista ja edistäminen sekä hyvinvointitiedon tuottamisesta. Liikuntapalvelut vastaa liikuntatoiminnan edellytysten luomisesta kunnassa ja sillä tarkoitetaan monialaista yhteistyötä kunnan muiden toimialojen, urheiluseurojen ja yhdistysten kanssa.

Kulttuuripalvelut vastaa kulttuuri-, kirjasto- ja museotoiminnasta sekä edistää kuntalaisten elinikäistä oppimista ja eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla vapaan sivistystyön koulutuspalveluita (kansalaisopisto sekä musiikkiopisto).

Toimielimen talousarvio yhteensä

Käyttötalouden toimintakate						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	
Toimintatulot	525 958	539 512	425 581	434 093	442 773	- 21,1 %
Toimintamenot	-6 206 422	-6 529 235	- 6 615 805	-6 744 537	- 6 875 821	1,3 %
Toimintakate	-5 680 464	-5 989 723	- 6 190 224	-6 310 444	- 6 433 048	3,3 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 98 383	-100 976	-133 930	-136 607	-139 340	32,6 %

3.4.1 Hallinto

Tehtäväalueeseen sisältyvät sivistystoimen hallintopalvelut, sivistystoimen korona-avustus ja koronan vaikutuksiin liittyvät hankkeet.

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Käyttötalouden toimintakate					Muutos % 2023/2024	
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	
Toimintatulot	52 781	80 000				-100 %
Toimintamenot	-149 783	-277 756	-189 851	-193 642	-197 508	-31,6%
Toimintakate	-97 001	-197 756	-189 851	-193 642	-197 508	-4,0 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-3 038	-5 691	-9 043	-9 224	-9 409	58,9 %

Tehtäväalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Sivistysjohtaja	0,7	-
Toimistosihtööri	1	-
Yhteensä	1,7	-

Kuntastrategian toteuttaminen, sivistyslautakunnan hallinto			
<p>Sujuva Sauvo – kuntalaisten tarpeita vastaavien varhaiskasvatus-, opetus-, sivistys-, hyvinvointi-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden järjestäminen ja sujuvan saatavuuden varmistaminen kuntalaisia kuunnellen työntekijöiden hyvinvointi keskiössä.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – sivistystoimen hallinto markkinoi tehokkaasti ja innovatiivisesti toimivia perhepalveluita yli kuntarajojen.</p>			
Tavoite 2024		Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo	
Lapsiperhepalveluiden, erityisesti päiväkotikiinnityksen ja Sauvon koulukeskuksen markkinointi		Varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen lasten sisäänmuutto on suurempi kuin poismuutto vuonna 2023.	
Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen näkyväksi		Hyvinvointitapahtumien lukumäärä/vuosi sekä osallistujamäärä tapahtumittain.	
Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Nuorimmissa ikäluokissa näkyvä yleinen syntyvyyden lasku	5	3	Henkilökunnan koulutustarpeen suunnitelman käyttöönotto.

3.4.2 Koulutoimi

Tehtäväalueeseen sisältyvät perusopetuksen järjestäminen, koulukuljetukset sekä koulun kehittämishankkeet.

Käyttötalousosan toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot	292 911	245 712	302 081	308 123	314 285	22,9 %
Toimintamenot	-3 651 405	-3 653 321	-3 720 267	-3 794 659	-3 870 538	1,8 %
Toimintakate	-3 358 493	-3 407 609	- 3 418 186	-3 486 536	-3 556 253	0,3 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-37 658	-32 373	-60 445	-61 653	-62 886	86,7 %

Tilivelvollinen: rehtori

Tehtäväalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Luokanopettaja	10,5 htv	+0,5 htv
Erityisluokanopettaja	4 htv	+1 htv
Laaja-alainen erityisopettaja	2 htv	-
Aineenopettaja	11 htv	-
Sivutoiminen tuntiopettaja	2 htv	+1 htv
Koulunkäynninohjaaja	6 htv	-
Henkilökohtainen ohjaaja	3 htv	
Ap/ip-ohjaaja	1 htv	-
Rehtori	1 htv	-
Yhteensä	40,5 htv	+2,5 htv

Kuntastrategian toteuttaminen, koulutoimi	
<p>Sujuva Sauvo – lasten ja nuorten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen osana kouluarkea, kaiken keskiössä hyvinvoiva oppilas.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – toimivaa perusopetusta ja koulurakennusta markkinoidaan aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – koulun oppilasryhmien koko mahdollistaa uusien oppilaiden tulon ryhmään kesken lukuvuoden.</p>	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Kodin ja koulun yhteinen kasvatusvastuu oppilaista.	Oppilaiden poissaolojen seurantamalli on käytössä jokaisella luokka-asteella ja luokalla.
Oppilas- ja opiskelijahuoltotyön vaikuttavuuden parantaminen	Oppilaiden ja vanhempien osallistuminen yhteisöllisen oppilashuollon kokouksiin. Osallistumisprosentti yli 90%.
Harrastustakuun toteuttaminen 1–9 luokkien oppilaille.	Yläkoulun oppilaille suunnatut kerhot toteutuvat.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1–5)	Riskin seurausten vaikutukset (1–5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Oppilashuollon henkilöstön riittämättömyys ja saavuttamattomuus.	3	5	Tiivis yhteistyö ja jatkuva vuoropuhelu Perhekeskus 3 - alueen kanssa.

3.4.3 Varhaiskasvatus

Tehtäväalueeseen sisältyvät:

- Varhaiskasvatuksen johtaminen ja hallinto
- Varhaiskasvatuksen hankkeet
- Päiväkoti Hakkiskoto
- Perhepäivähoito
- Lasten kotihoidontuki
- Esiopetus ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatuksen päällikkö

Käyttötalouden toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot	172 012	152 000	109 000	111 180	113 403	- 28,3 %
Toimintamenot	-2 049 635	-2 076 812	-2 237 075	-2 278 580	-2 320 908	7,7 %
Toimintakate	-1 877 623	-1 924 812	-2 128 075	-2 167 400	-2 207 505	10,6 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-43 457	-49 277	-38 958	-39 736	-40 531	-20,9 %

Tehtäväalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Varhaiskasvatuksen päällikkö, päiväkodinjohtajan tehtävät	1	-
Päiväkodin johtaja	0	-
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	-
Varhaiskasvatuksen opettaja	8	-
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	14	+1
Perhepäivähoitaja	4	-
Päiväkotiapulainen	1	-
Vuorohoidon lastenhoitaja	1	+0,5
Varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja	1	+1
Yhteensä	31	+2,5

Kuntastrategian toteuttaminen, varhaiskasvatus

Sujuva Sauvo – Varhaiskasvatuksen lähtökohtana ovat hyvinvoiva lapsi sekä tyytyväinen perhe. Toimiva ja luottamuksellinen yhteistyö saavutetaan sujuvalla asioinnilla sekä toiminnan läpinäkyvyydellä.

Viestinnällä vetovoimaa – toimivaa varhaiskasvatusta markkinoidaan aktiivisesti.

Kasvun mahdollistajat – varhaiskasvatuksen lapsiryhmien koko ja henkilöstömitoitus mahdollistaa uusien lasten tulon varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen kesken talousarviovuoden.

Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Varhaiskasvatuksen lasten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen	Varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laadinta ja käyttöönotto.
Päiväkodin johtamisjärjestelmän rakenteen selkeyttäminen.	Päiväkodille laaditaan pysyvä ja toimiva varajohtajajärjestelmä.
Varhaiskasvatuksen tavoitteiden tekeminen näkyväksi	Varhaiskasvatuksen vuosisuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen ja tiedottaminen vanhemmille

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinnin vaikeudet	4	3	Kunnan varhaiskasvatuksen hyvien työolosuhteiden sekä kilpailukykyisen palkan markkinointi.
Varhan lapsiperhepalvelut eivät tavoita sauvolaisia lapsiperheitä.	4	5	Tiivis yhteistyö ja jatkuva vuoropuhelu Perhekeskus 3 - alueen kanssa. Ajantasainen tiedottaminen perhepalveluista kunnan verkkosivuilla.

3.4.4 Vapaa-aikatoimi

Tehtäväalueeseen sisältyvät hyvinvointityö, nuorisotoimi, etsivä nuorisotyö ja pajatoiminta sekä liikuntatoimi ja kuntosalit.

Käyttötalousosan toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot	4 933	57 500	11 200	11 424	11 651	- 80,5 %
Toimintamenot	-106 119	-234 793	-189 258	-192 752	-196 308	- 19,4%
Toimintakate	-101 186	-177 293	-178 058	-181 328	-184 657	0,4%
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 3 250	- 2 806	-9 116	-9 298	-9 484	224,9 %

Vapaa-aikatoimen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Nuoriso-ohjaaja	1,2	-
Hyvinvointikoordinaattori	1	+0,5
Yhteensä	2,2	+0,5

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja

Kuntastrategian toteuttaminen, vapaa-aikatoimi	
<p>Sujuva Sauvo – vapaa-aikatoimen toiminnan lähtökohtana on hyvinvoiva ja terve kuntalainen. Nuorisotoimen asioissa tehdään tiivistä yhteistyötä koulukeskuksen kanssa ja paikallisten yhdistysten kanssa. Nuorisotila on kirjaston yhteydessä ja avoinna iltaisin ja viikonloppuisin. Liikuntatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnassa vapaaehtoisvoimin tehtävälle liikuntatyölle tarjoamalla liikuntapaikkoja ja liikuntamahdollisuuksia kuntalaisten käyttöön sekä tukemalla liikuntatoiminnan järjestämistä myöntämällä avustuksia sauvolaisille yhdistyksille.</p> <p>Viestinnällä vetovoimaa – Sauvon monipuolisista harrastusmahdollisuuksista viestitään aktiivisesti.</p> <p>Kasvun mahdollistajat – Sauvon kattavat harrastusmahdollisuudet ja aktiivinen yhdistystoiminta houkuttavat muuttamaan Sauvoon.</p>	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Avoin ja säännönmukainen yhteistyö 3. sektorin kanssa parantaa kuntalaisten vapaa-aikaa	Liikunta-, kulttuuri- ja järjestöfoorumin säännölliset kokoontumiset, väh. 2 krt./vuosi
Kuntalaisten hyvinvointityö tulee näkyväksi	Vuosittainen hyvinvointiraportti vuodelta 2023 hyväksytään valtuustossa
Ikäihmisten hyvinvoinnin edistäminen	Voimaa vanhuuteen –hankkeeseen sitoutuminen ja hankkeen edistyminen kunnassa: Voima- ja tasapainoryhmän perustaminen +75 –vuotiaille keväällä 2024.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin työaika kuluu liikaa hallinnollisiin tehtäviin.	3	1	Vastuut ja tehtäväkuvat ovat selkeät ja kirjoitettu auki.
Osa nuorista ei koe nuorisotaloa omaksi kokoontumispaikakseen.	3	2	Nuorisotyön jalkautuminen säännöllisesti viikonloppuisin nuorten pariin.

3.4.5 Kulttuuripalvelut

Tehtäväalueeseen sisältyvät kirjastotoimi, kotiseutumuseo, kulttuuritoimi ja muut sivistyspalvelut.

Tilivelvollinen: kirjastonjohtaja

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	2023/2024
Toimintatulot	3 321	4 300	3 300	3 366	3 434	-23,3 %
Toimintamenot	- 214 022	- 247 553	- 279 354	- 284 904	- 290 559	12,8 %
Toimintakate	-210 701	-243 253	-276 054	-281 538	-287 125	13,5 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	-10 980	-10 616	-16 368	-16 696	-17 030	54,2 %

Tehtäväalueen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Kirjastonjohtaja	1	-
Kirjastontyöntekijä	1	-
Yhteensä	2	0

Kuntastrategian toteuttaminen, kulttuuripalvelut

Sujuva Sauvo – Kulttuuripalveluiden toiminnan lähtökohtana on hyvinvoiva kuntalainen. Kulttuuripalvelut tuottavat laadukkaita palveluita paikallisesti sekä kuntien välisellä yhteistyöllä ja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kirjastopalvelut ovat sujuvasti saatavilla.

Viestinnällä vetovoimaa – Sauvon monipuolisia museo- ja kulttuuritapahtumia sekä kansalaisopiston ja musiikkiopiston tarjontaa markkinoidaan aktiivisesti.

Kasvun mahdollistajat – Sauvon kattavat harrastusmahdollisuudet ja aktiivinen yhdistystoiminta houkuttavat muuttamaan Sauvoon.

Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Digitaalisten aineistojen saatavuuden paraneminen lisää kuntalaisten yhdenvertaisuutta suhteessa muiden kuntien asukkaisiin	Valtakunnallisen e-kirjaston käyttöönotto Sauvossa
Kunnan näkyvyys kulttuurikuntana	Toteutuneiden kulttuuritapahtumien määrä vuonna 2024 sekä yksittäisten tilaisuuksien kävijämäärät.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Kirjaston infra ei vastaa kysyntää.	2	1	Kirjaston kalusteiden muunneltavuuden lisääminen

3.5 Tekninen ja ympäristölautakunta

Teknisen- ja ympäristölautakunnan vastualueeseen kuuluvat hallintopalvelut, ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto, liikenneväylät, yleiset alueet, vesihuoltolaitos, muiden toimielinten käytössä olevat rakennukset, asuinrakennukset, osakehuoneistot, muut rakennukset, maa- ja metsätilat, tarkastustoiminta, yksityistiet, ruokahuolto ja puhtaus.

Teknisen ja ympäristölautakunnan tehtävänä on järjestää lakisääteiset rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelun palvelut muiden yllä- ja kunnossapito palveluiden lisäksi. Palvelut järjestetään osin omana tuotantona ja osin ostopalveluna.

Toimielimen talousarvio yhteensä

Käyttötalousosan toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot	2 573 799	2 698 611	2 591 200	2 643 025	2 695 886	-4,0 %
Toimintamenot	-3 279 562	-3 248 778	-2 763 948	-2 818 216	-2 873 553	-14,9 %
Toimintakate	-705 763	-550 167	-295 390			-46,3 %
Vyörytyserätulot	6 171					0 %
Vyörytyserämenot	-60 240	-66 398	-63 194	-64 459	-65 748	-4,8 %

Toimielimen henkilöstöresurssi

Henkilöstö TA 2024	Htv	Muutos 2023/2024
Tekninen johtaja	1	-
Rakennustarkastaja	1	-
Ympäristösihteeri	0,8	+0,2
Työnjohtajat	2	+1
Toimistosihiteeri	1	-
Kiinteistönhoitaja	1	-1
Palvelupäällikkö	1	-
Työnohjaaja, puhtaanapito	1	-
Kokki	2	-
Laitoshuoltaja	2	-
Siistijä	3	-
Ruokapalvelutyöntekijä	1	-
Yhteensä	16,8	+0,2

3.5.1 Hallinto

Hallinnon tehtävänä on vastata teknisen toimen palveluiden tuottamisesta, tukemisesta ja koordinoimisesta.

Tilivelvollinen: tekninen johtaja

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	2023/2024
Toimintatulot	1 035	2 500	0			- 100 %
Toimintamenot	- 288 763	- 428 423	- 269 656	- 275 048	- 280 543	- 37,1 %
Toimintakate	- 287 729	- 425 923	- 269 656	- 275 048	- 280 543	- 36,7 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 14 431	-22 767	- 52 870	- 53 928	- 55 006	132,2 %

Kuntastrategian toteuttaminen, hallinto ja ympäristönsuojelu	
Sujuva Sauvo – Hallinto tuottaa palveluita kuntalaisille sujuvasti ja asiakaslähtöisesti, sekä vastaa teknisen toimen henkilöstön johtamisesta.	
Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Henkilöstö on ammattitaitoista ja voi hyvin.	Työhyvinvointikyselyn tulokset.

Oleellinen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Osaavan henkilöstön saatavuus, ja pysyvyys	4	2-3 tehtävästä riippuen.	Johtamiseen ja esimiestyöhön panostaminen.

3.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Yhdyskuntapalveluiden tehtävänä on toteuttaa kunnan hallinnoiman infrastruktuurin hoito ja ylläpito.

Tilivelvollinen: Infrapuolen työnjohtaja

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	2023/2024
Toimintatulot	106 451	94 635	175 226	178 731	182 306	85,2 %
Toimintamenot	- 455 722	- 445 804	- 477 495	- 486 046	- 494 766	7,1 %
Toimintakate	- 349 271	- 351 169	- 302 269	- 307 315	- 312 460	- 13,9 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 6 807	- 7 505	- 1 351	- 1 378	- 1 406	- 82,0 %

Kuntastrategian toteuttaminen, yhdyskuntapalvelut

Sujuva Sauvo – asiointi yhdyskuntapalveluiden kanssa toimii sujuvasti ja ensisijaisesti sähköisesti.

Kasvun mahdollistajat – toimiva perusinfra sekä esteettinen ympäristö kunnan keskustaaajamassa sekä keskeisillä asuinalueilla mahdollistavat uusien asuntojen rakentamisen ja väkiluvun kasvun Sauvossa.

Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Turvallisen liikkumisen mahdollistaminen.	Kesä- ja talvihoidon onnistuminen, palautteiden määrä. Liikenneturvallisuuustyöryhmän aktiivinen toiminta, vähintään kaksi kokousta vuodessa.
Toimiva asumisen infrastruktuuri.	Päällystysohjelman laadinta. Kaukolämpöverkoston rakennuttaminen kunnan kohteille.
Ympäristön esteettisyyden lisääminen.	Vihersuunnitelman laadinta.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Ulkopuolisten töiden laatu, työturvallisuus	3	3	Lisätään kohteissa tapahtuvaa valvontaa ja otetaan käyttöön aloituspalaverit yhteisten tavoitteiden selkeyttämiseksi.

3.5.3 Kiinteistötoimi

Kiinteistötoimen tehtävänä on toteuttaa kunnan hallinnoiminen kiinteistöjen hoito taaten rakennusten turvallisuus ja terveellisyys. Puhtauspalveluiden ja jätehuollon kustannukset on kohdistettu suoraan kohteille.

Tilivelvollinen: kiinteistötoimen työnjohtaja

Käyttötalouden osan toimintakate						Muutos % 2023/2024
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026 €	
Toimintatulot	1 409 891	2 206 706	1 976 689	2 016 223	2 056 547	-10,4 %
Toimintamenot	- 1 109 342	- 1 854 150	-1 479 009	-1 508 576	-1 538 730	- 20,2 %
Toimintakate	300 549	352 556	497 680	507 647	517 817	41,2 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 11 905	- 23 868	- 5 057	- 5 159	- 5 262	- 78,8 %

Kuntastrategian toteuttaminen, kiinteistötoimi

Sujuva Sauvo – asiointi kiinteistötoimen kanssa toimii sujuvasti ja ensisijaisesti sähköisesti. Tehdään ylläpitoa, kunnostusta ja investointeja kiinteistöihin, niin, että rakennusten käyttöikä pitenee ja on kokonaistaloudellisesti järkevää.

Viestinnällä vetovoimaa – hyvässä kunnossa olevat ja kauniit kunnan omistamat kiinteistöt tukevat kunnan markkinointia.

Kasvun mahdollistajat – kunta edistää monipuolista asumista kunnassa ensisijaisesti tytäryhteisöjen vuokra-asuntojen kautta.

Tavoite 2024

Kunnan kiinteistöt pidetään kunnossa, terveellisinä ja turvallisina

Kunta tulee käyttämään enemmän kestävä energiaa

Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo

Suunnitelmallinen ylläpito ja korjausvelan pienentäminen.

PTS:n laadinta koulu- ja palvelukeskukselle.

Kaukolämpöratkaisuun liittyminen valittujen rakennusten osalta.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Energian hinnan nousu.	4	3	Hankintasopimusten käyttö. Toimenpiteet energian kulutuksen vähentämiseksi.
Yllättävät vahingot rakennuksissa.	3	3	Jatkuva ja järjestelmällinen kunnonseuranta.

3.5.4 Rakennustarkastus

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, jonka tavoitteena on mm. edistää hyvää rakennustapaa, turvallisen, terveellisen ja viihtyisän maiseman toteutumista, kehittämistä ja säilymistä huomioiden ympäristönäkökohdat.

Tilivelvollinen: rakennustarkastaja

Käyttötalousosan toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	2023/2024
Toimintatulot	36 206	30 000	28 000	28 560	29 131	- 6,7 %
Toimintamenot	- 157 401	- 124 952	- 84 022	- 85 703	- 87 416	- 32,8 %
Toimintakate	- 121 195	- 94 952	- 56 022	- 57 143	- 58 285	- 41,0 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 6 178	- 5 301	- 1 077	- 1 099	- 1 121	- 79,7 %

Kuntastrategian toteuttaminen, rakennustarkastus ja maa-ainesvalvonta

Sujuva Sauvo – rakennusvalvonnan ja maa-ainesvalvonnan kanssa asiointi on helppoa ja vaivatonta.

Kasvun mahdollistajat – rakentamiseen suhtaudutaan kannustaen ja pyritään löytämään asiakkaan kanssa yhteistyössä ratkaisut lainmukaisen rakentamisen edistämiseen.

Tavoite 2024

Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo

Palvelut ovat nopeasti ja kattavasti saatavilla

Normaalimuotoinen ohjeiden mukaan täytetty rakennuslupa käsitelty 2 viikossa.

Rakennusvalvonnan rekistereiden ajantasaisuus ja oikeellisuus

Kiinteistökartoituksen toteuttaminen.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Mahdolliset lakimuutokset ja niiden vaikutus rakennusvalvontaan.	4	1	Seurataan aktiivisesti lakiesityksiä, sekä niiden mukanaan tuomia muutoksia.

3.5.5 Ruokahuolto

Ruokahuolto huolehtii Sauvon ruokapalveluiden tuottamisesta Sauvon koulukeskuksessa koulun ja päiväkodin tarpeisiin.

Tilivelvollinen: palvelupäällikkö

Käyttötalouden toimintakate						Muutos %
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	2023/2024
Toimintatulot	1 020 216	364 770	354 285	361 371	368 599	- 2,9 %
Toimintamenot	- 1 022 957	- 395 449	- 338 415	- 345 184	- 352 086	- 14,4 %
Toimintakate	- 2 741	- 30 679	15 870	16 187	16 513	- 151,7 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot	- 19 567	- 6 957	- 2 419	- 2 467	- 2 516	- 65,2 %

Kuntastrategian toteuttaminen, puhtaus- ja ruokapalvelut

Sujuva Sauvo – ruokahuollon tehtävänä on tuottaa ruokapalvelut kunnan käyttöön kokonaistaloudellisesti ja tehokkaasti. Palveluita tuotetaan hyvässä yhteistyössä eri toimialojen välillä lasten hyvinvointia ja terveyttä edistään.

Viestinnällä vetovoimaa – kunnan oma keittiö on vetovoimatekijä Sauvon koululle ja päiväkodille, jota on hyvä tuoda esiin myös kunnan markkinoinnissa.

Tavoite 2024	Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo
Kunta tulee käyttämään enemmän lähiruokaa.	Hankintasopimusten rajoissa pyritään lisäämään lähialueen tuottajien tuotteiden käyttöä.
Kustannustehokkuuden kehittäminen palveluissa	Palveluiden tuottamisen kustannuksia seurataan, ja verrataan asetettuihin tavoitteisiin esim. ateriahintojen osalta.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Elintarvikkeiden hintojen nousu.	4	2	Hankintasopimukset, toimittajien vertailu ja tarvittaessa ruokalistan muutokset.
Toiminnan tason turvaaminen.	3	3	Varmistetaan sijaisten ja mahdollisten ostopalveluiden käytettävyys.

3.5.6 Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelu on viranomaistoimintaa, jonka tavoitteena on mm. turvata ympäristönsuojelun valvonta ja terveellinen ympäristö. Ympäristönsuojeluun kuuluu myös maa-ainesvalvonta, sekä ympäristöterveyspalvelut, kuten elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, terveydensuojelu ja tupakkalain valvonta.

Tilivelvollinen: ympäristösihteeri

Käyttötalousosan toimintakate						
	TP 2022, €	TA 2023, €	TA 2024, €	TS 2025 €	TS 2026€	Muutos % 2023/2024
Toimintatulot			57 000	58 140	59 303	100 %
Toimintamenot			- 115 351	- 117 659	- 120 012	100 %
Toimintakate			- 58 351	- 59 519	- 60 709	100 %
Vyörytyserätulot						
Vyörytyserämenot			- 420	- 428	- 437	100 %

Kuntastrategian toteuttaminen, ympäristönsuojelu

Sujuva Sauvo – Ympäristönsuojelu tuottaa palveluita kuntalaisille sujuvasti ja asiakaslähtöisesti, sekä vastaa turvallisesta ja terveellisestä asuinympäristöstä.

Tavoite 2024

Turvallinen ja terveellinen ympäristö.

Tuloksellisuusmittari, tavoitearvo

Ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaiset tarkastukset suoritettu.

Ilmastosuunnitelman laatiminen.

Olennainen riski 2024	Riskin toteutumisen todennäköisyys (1-5)	Riskin seurausten vaikutukset (1-5)	Riskin toteutumista ehkäisevät toimenpiteet
Mahdollinen ympäristövahinko	3	5	Varautumissuunnitelman päivitys.

4. Tuloslaskelma

	TP	TA	TA	TS1	TS2	mu %
Ulkoinen	2022	2023	2024	2025	2026	TA/TA
TULOSLASKELMA						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	767 983	351 947	559 507	570 698	582 112	59
Maksutuotot	696 801	176 000	148 200	151 164	154 186	-15,8
Tuet ja avustukset	632 507	259 000	134 500	137 190	139 934	-48,1
Muut toimintatuotot						
Vuokratuotot	245 134	869 050	773 500	788 970	804 750	-11
Muut tuotot	7 388	47 000	2 500	2 550	2 601	-94,7
Muut toimintatuotot	252 521	916 050	776 000	791 520	807 351	-15,3
Toimintatuotot	2 349 813	1 702 997	1 618 207	1 650 572	1 683 583	-5
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-5 780 941	-4 242 884	-4 417 949	-4 506 307	-4 596 430	4,1
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 186 845	-865 731	-897 561	-915 513	-933 822	3,7
Muut henkilösivukulut	-195 458	-135 171	-118 772	-121 146	-123 564	-12,1
Henkilösivukulut	-1 382 303	-1 000 902	-1 016 333	-1 036 659	-1 057 386	1,5
Henkilöstökulut	-7 163 245	-5 243 786	-5 434 282	-5 542 966	-5 653 816	3,6
Palvelujen ostot						
Asiakaspalvelujen ostot	-7 249 725	-264 642	-295 424	-301 332	-307 358	11,6
Muiden palvelujen ostot	-3 402 243	-2 564 006	-2 267 288	-2 586 632	-2 644 860	-11,6
Palvelujen ostot	-10 651 968	-2 828 648	-2 562 712	-2 887 964	-2 952 218	-9,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-893 955	-897 979	-759 618	-774 811	-790 292	-15,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-893 955	-897 979	-759 618	-774 811	-790 292	-15,4
Avustukset						
Avustukset kotitalouksille	-256 793	-162 000	-160 000	-160 000	-160 000	-1,2
Avustukset yhteisöille	-96 983	-88 700	-94 100	-184 100	-194 100	6,1
Avustukset	-353 776	-250 700	-254 100	-344 100	-354 100	1,4
Muut toimintakulut						
Vuokratulot	-352 089	-413 750	-340 661	-347 474	-354 422	-17,7
Muut kulut	-103 676	-19 260	-19 500	-19 500	-19 500	1,2
Muut toimintakulut	-455 765	-433 010	-360 161	-366 974	-373 922	-16,8
Toimintakulut	-19 518 709	-9 654 123	-9 370 873	-9 916 815	-10 124 348	-2,9
Toimintakate	-17 168 895	-7 951 126	-7 752 666	-8 266 243	-8 440 765	-2,5
Verotulot	12 889 734	7 239 000	7 156 000	7 435 000	7 601 000	-1,1
Valtionosuudet						
Kunnan peruspalvelujen valtionso	4 129 003	1 587 089	1 428 249	1 752 000	1 622 000	-10
Muut valtionosuudet	1 329 269	13 835	124 841			802,4
Valtionosuudet	5 458 272	1 600 924	1 553 090	1 752 000	1 622 000	-3
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	38 984					
Muut rahoitustuotot	45 574		1 000			100
Korkokulut	-55 173	-140 000	-241 000	-380 000	-380 000	72,1
Muut rahoituskulut	-242	-1 000				-100
Rahoitustuotot ja -kulut	29 143	-141 000	-240 000	-380 000	-380 000	70,2
Vuosikate	1 208 253	747 798	716 424	540 758	402 237	-4,2
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-680 355	-689 081	-874 532	-749 832	-820 567	26,9
Poistot ja arvonalentumiset	-680 355	-689 081	-874 532	-749 832	-820 567	26,9
Tilikauden tulos	527 898	58 717	-158 108	-209 074	-418 330	-369,3
Laskennalliset erät			-1	2	1	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	527 898	58 717	-158 109	-209 072	-418 329	-369,3

	Tilinp.	TA	TA
	2022	2023	2024
ulkoinen / sisäinen			
TULOSLASKELMA			
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 779 336	714 717	911 792
Maksutuotot	696 801	176 000	148 200
Tuet ja avustukset	632 507	259 000	134 500
Muut toimintatuotot			
Vuokratuotot	1 381 316	2 227 106	1 998 689
Muut tuotot	7 388	47 000	2 500
Muut toimintatuotot	1 388 704	2 274 106	2 001 189
Toimintatuotot	4 497 348	3 423 823	3 195 681
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-5 780 941	-4 242 884	-4 417 949
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 186 845	-865 731	-897 561
Muut henkilösivukulut	-195 458	-135 171	-118 772
Henkilösivukulut	-1 382 303	-1 000 902	-1 016 333
Henkilöstökulut	-7 163 245	-5 243 786	-5 434 282
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-7 249 725	-264 642	-295 424
Muiden palvelujen ostot	-4 413 596	-2 926 776	-2 619 573
Palvelujen ostot	-11 663 320	-3 191 418	-2 914 997
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-893 955	-897 979	-759 618
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-893 955	-897 979	-759 618
Avustukset			
Avustukset kotitalouksille	-256 793	-162 000	-160 000
Avustukset yhteisöille	-96 983	-88 700	-94 100
Avustukset	-353 776	-250 700	-254 100
Muut toimintakulut			
Vuokratulut	-1 488 271	-1 771 806	-1 565 850
Muut kulut	-103 676	-19 260	-19 500
Muut toimintakulut	-1 591 947	-1 791 066	-1 585 350
Toimintakulut	-21 666 243	-11 374 949	-10 948 347
Toimintakate	-17 168 895	-7 951 126	-7 752 666
Verotulot	12 889 734	7 239 000	7 156 000
Valtionosuudet			
Kunnan peruspalvelujen valtio	4 129 003	1 587 089	1 428 249
Muut valtionosuudet	1 329 269	13 835	124 841
Valtionosuudet	5 458 272	1 600 924	1 553 090
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	38 984		
Muut rahoitustuotot	45 574		1 000
Korkokulut	-55 173	-140 000	-241 000
Muut rahoituskulut	-242	-1 000	
Rahoitustuotot ja -kulut	29 143	-141 000	-240 000
Vuosikate	1 208 253	747 798	716 424
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-680 355	-689 081	-874 532
Poistot ja arvonalentumiset	-680 355	-689 081	-874 532
Tilikauden tulos	527 898	58 717	-103 108
Laskennalliset erät			
Vyörytystulot	238 779	202 846	258 757
Vyörytysmenot	-238 779	-202 846	-258 758
Laskennalliset erät			-1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	527 898	58 717	-158 109

5. Investoinnit

Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Investointiosaan otetaan määrärahat pysyviin vastaaviin aktivoitavien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja käyttöomaisuusosakkeiden sekä osuuksien hankintamenoihin. Investointiosan kustannukset aktivoidaan suunnitelman mukaisina poistoina vaikutusaikanaan käyttötalousosaan kuluksi.

5.1 Koneet, kalusto ja ohjelmistot

Kunnanhallitus

5.1.1 ICT-Hankinnat

Hankkeen kuvaus

Kunnan toiminnoissa käytettävien ohjelmistojen päivittäminen ja uusiminen.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Ohjelmistojen ja ohjelmistopäivitysten hankinta erillisen suunnitelman mukaan.

Kustannusten aikajakauma

2024	- 20.000 €
2025	- 20.000 €
2026	- 20.000 €
2027	- 20.000 €
2028	- 20.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus

5.2 Kiinteistöjen hankinta ja myynti

Kunnanhallitus

5.2.1 Maan hankinta

Hankkeen kuvaus

Investointikaudella on varauduttu 100 000 eurolla maa-aluehankintoihin talousarviovuonna ja 100 000 eurolla/vuosi suunnitelmavuosina.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Maata hankitaan tarpeen mukaan.

Kustannusten aikajakauma

2024	- 100.000 €
2025	- 100.000 €
2026	- 100.000 €
2027	- 100.000 €
2028	- 100.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus

5.3 Talonrakennus

Tekninen- ja ympäristölautakunta

5.3.1 Palvelukeskuksen ja terveysaseman korjaustyöt

Hankkeen kuvaus

Suoritetaan rakennuksessa havaitut pintoihin ja rakenteisiin liittyvät korjaukset.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Kuntotarkastukseen kirjattujen toimenpiteiden suoritus. Keittiön poistoilman talteenottojärjestelmän hankinta.

Kustannusten aikajakauma

2024	- 50.000 €
2025	- 50.000 €
2026	- 50.000 €
2027	- 50.000 €
2028	- 50.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus.

5.3.2 Koulukeskuksen peruskorjaus

Hankkeen kuvaus

Varaus vuodelle 2026 yläkoulun peruskorjauksen suorittamiseen.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Vuonna 2025 korjaustarveselvityksen teettäminen ja peruskorjaukseen valmistautuminen.

Kustannusten aikajakauma

2025	- 15.000 €
2026	- 200.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus.

5.3.3 Päiväkodin peruskorjaus

Hankkeen kuvaus

Varaus vuodelle 2027 päiväkodin vanhempien osin peruskorjauksen suorittamiseen.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Vuonna 2026 korjaustarveselvityksen teettäminen ja peruskorjaukseen valmistautuminen.

Kustannusten aikajakauma

2026	- 10.000 €
2027	- 100.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus

5.3.4 Öljylämmityksestä luopuminen

Hankkeen kuvaus

Rakennukset ja rakentaminen tuottavat kolmasosan Suomen ilmastopäätöistä. Vaihtaminen fossiilisesta öljystä kestävämpiin lämmitysmuotoihin on konkreettinen tapa vähentää päästöjä ja toteuttaa tavoitetta hiilineutraalista Suomesta 2035.

Valtio on linjannut, että fossiilisen öljyn lämmityskäytöstä luovutaan 2030-luvun alkuun mennessä. Julkinen sektori näyttää esimerkkiä siirtymällä kestävämpään lämmitykseen vuoteen 2024 mennessä.

Kunnan omistamista kiinteistöistä lähes kaikki Seuralaa ja Karunan Kalliorantaa lukuun ottamatta ovat öljylämmitteisiä. Kunnan omistamien kiinteistöjen lämmitysjärjestelmät ovat monimutkainen kokonaisuus, josta tulee laatia erillinen suunnitelma.

Valtio tukee öljylämmityksestä kokonaan luopumista ja siirtymistä ei-fossiiliseen lämmitysmuotoon enintään 30 % tuella. Nykyrahoituksella hankkeen on valmistuttava 30.9.2025 mennessä, jotta hankkeelle voi saada tukea.

Kustannusten aikajakauma

2024	-20.000 €		
2025	-1.800.000 €	2025	+120.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus, ARA:n avustus öljylämmityksestä luopumiselle

5.3.5 Koulun keittiön yhdistelmäuuni

Hankkeen kuvaus

Koulun keittiön konekantaan tarvitaan uusi yhdistelmäuuni, jotta pystytään turvaamaan tarvittava kapasiteetti ruoan valmistuksessa.

Uuni hankitaan Suurkeittiölaitehankintasopimuksen kautta.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

-Uunin hankinta ja asennus.

Kustannusten aikajakauma

2024	- 13.000 €
------	------------

Rahoitus: oma rahoitus

5.3.6 Teatterin ulkorakennuksen peruskorjaus

Hankkeen kuvaus

Selku ry:lle vuokratun Vahtisten vanhan koulun huonokuntoisen ulkorakennuksen peruskorjaus.

Rakennukseen saneerataan museon ja Selkun tarvitsemia varasto- ja sosiaaliiloja.

Hanke toteutetaan ainoastaan, mikäli siihen saadaan vähintään 50 % ulkopuolinen hankerahoitus.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

- Rakennuksen perustusten, seinien, katon ja sisätilojen kattava peruskorjaus ja eristäminen.

Kustannusten aikajakauma

2024	-10.000 €	2024	-
2025	-100.000 €	2025	+90.000 €

Rahoitus: oma rahoitus, hankeavustus. Hankkeen toteutumisen ehtona on vähintään 50 % kunnan ulkopuolinen rahoitus.

5.4 Julkinen käyttöomaisuus

Tekninen- ja ympäristölautakunta

5.4.1 Keskustan katujen peruskorjaus

Hankkeen kuvaus

Kunnan kaavateiden rakenteelliset korjaukset sekä asfaltoinnit.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Päällystyshjelma laaditaan suunnitelmavuosille erillisen päällystyshjelman pohjalta.

Kustannusten aikajakauma

2024	- 50.000 €
2025	- 50.000 €
2026	- 50.000 €
2027	- 50.000 €
2028	- 50.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus

5.4.2 Kulmala-Timperin yritysalueen kaavatiet

Hankkeen kuvaus

Kulmala-Timperin yritysalueen laajennus suuruudeltaan hieman yli 6 hehtaaria saatiin kaavallisesti valmiiksi vuonna 2016. Yritystonttikysynnän mukaan kaava-alueen jatke tulee toteutettavaksi lähivuosina. Laajennusalueella on yhteensä 13 yritystonttia.

Tiestöä toteutetaan tonttimyynnin mukaan. Kustannuksissa ei ole huomioitu Sauvon Vesihuollon kustannuksia. Alueen katusuunnitelma on ollut nähtävillä vuoden 2021 loppupuolella.

Ensimmäinen osa teiden päällystyksiä tulee olla valmiina mahdollista kaukolämpölaitoksen rakentamista varten.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

2025	Hallirinteentien jatkon rakentaminen
2026	Junnolantien rakentaminen
2027	Teiden asfaltointi ja vihertyöt

Kustannusten aikajakauma

2025	- 60.000 €
2026	- 90.000 €
2027	- 60.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus.

5.4.3 Seuralan urheilukentän rakentaminen

Hankkeen kuvaus

Sauvon urheilijat ovat laatineet suunnitelman urheilukentän rakentamisesta ja sille sijoittuvista suoritus- ja laitepaikoista.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Vuonna 2024 rakennetaan erillisenä urakkana kentän pohjat kuntoon suorittamalla tarvittavat massanvaihdot, vesihuoltotyöt, salaojitukset ja kentän rakennekerrosten rakentaminen.

Vuonna 2025 kenttä varustellaan valituilla pintamateriaaleilla, sekä varustetaan suunnitelman mukaisilla suorituspaikoilla.

Kustannusten aikajakauma

2024	-300.000 €	2024	+240.000 €
2025	-340.000 €	2025	+142.000 €

Rahoitus: Oma rahoitus, testamenttirahasto, AVI:n liikuntapaikka-avustus. Testamenttivaroista hankkeeseen on käytettävissä noin 240 000 euroa kunnanhallituksen aiemman päätöksen mukaisesti. Myönnetty AVI:n liikuntapaikka-avustus 142 000 euroa, saadaan jos hanke valmistuu 31.12.2025 mennessä.

5.4.4 Päiväkoti Hakkiskodon piha-alue loppuunsaattaminen

Hankkeen kuvaus:

Päiväkoti Hakkiskodon uusi rakennus otettiin käyttöön elokuussa 2021. Päiväkodin lisäosa suunniteltiin niin, että vanha Miinantuvan rakennus sekä uusi päiväkotirakennus muodostavat suojaisen pihan lasten leikeille. Uutta päiväkotia rakennettaessa Miinantuvan jatkokäyttö oli vielä epäselvä. Tarkemmissa tarkasteluissa on käynyt ilmi, että rakennuksen remontointi- ja lämmityskustannukset olisivat niin suuret, että sen remontointi ja ylläpito ei ole järkevää. Miinantupa on siis syytä purkaa. Purettavan rakennuksen tilalle on rakennettava aita. Samassa yhteydessä on syytä suunnitella päiväkodin pihaa ja sen ajojärjestelyitä uudelleen.

Toimenpiteet suunnitelmavuonna:

Talousarviovuonna 2024 hankitaan päiväkodin pihalle leikki- ja kiipeilytelineitä, jotka lisäävät pihan käytettävyyttä, turvallisuutta ja helpottavat valvontaa, kun pihaa voidaan helpommin jakaa pienempiin osiin erityisesti silloin, kun pihalla on vähemmän lapsia ja aikuisia.

Miinantupa puretaan ja päiväkodin etupiha kunnostetaan vuoden 2024 aikana.

Kustannusten aikajakauma

2024	-180.000 €
------	------------

Rahoitus: oma rahoitus

5.4.5 Rantolan Meritori-hanke

Hankkeen kuvaus

Hankkeen tarkoituksena on rakentaa Rantolan Kalliorantaan uusi vierasvenelaituri ja rakentaa rantaan puitteet kesäisille tapahtumille ja myyntipaikoille. Hanketta hallinnoi Karunan kyläyhdistys ry. Hanke on jaettu kahteen osaan, jossa ensimmäisessä vaiheessa tehdään ruoppaus-, maansiirto- ja laiturinrakennustyöt sekä alueen siistiminen. Ensimmäiseen vaiheeseen ei ole ollut mahdollista saada ulkopuolista rahoitusta.

Toinen vaihe pitää sisällään Meritorille tehtävät myyntikojut, esiintymislavan ja virkistys/harrastusmahdollisuudet. Toisen vaiheen toteuttamiseen on tarkoitus hakea ulkopuolista rahoitusta.

Kustannusarvio ensimmäisen vaiheen töistä:

- Ruoppaustyöt ja ruoppausmassojen siirto 11000 €
- Laiturityöt 2000 €/m. Laiturin pituus 21 metriä. Yht. 42000 €
- Konetyöt maansiirtoon, raivaukseen ja tasoitukseen 80€/tunti. Konetyötä noin 64 tuntia, yhteensä 5120 €.
- Kalliomurske ja täyttömaa arvio 6000 €

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

Suoritetaan 1. vaiheen tarvitsemat maanrakennus-, sekä laurityöt.

Kustannusten aikajakauma

2024 - 65.000 €

Rahoitus: oma rahoitus

5.4.6 Haja-asutusalueiden laajakaistahanke

Hankkeen kuvaus

Kohteena on nopeiden laajakaistapalveluiden tarjontaan soveltuvan viestintäverkon suunnitteleminen ja rakentaminen hankealueelle loppukäyttäjille saakka sekä edistyksellisten viestintäpalveluiden tarjonta viestintäverkkoon liittyville loppukäyttäjille.

Ensisijaisesti pyydettiin koko Sauvon kunnan kattavaa hanke-ehdotusta ja osahanke-ehdotukset voidaan huomioida vain, jos ei koko kunnan kattavaa hanke-ehdotusta saada. Yhtään koko Sauvon kunnan kattavaa hanke-ehdotusta ei saatu.

Sauvon Osmalahden ja Lautkankaren alueen laajakaistahankkeen toteuttamisen edellyttämä kunnan osuus on 8 % koko hankkeen kustannuksista.

Toimenpiteet suunnitelmavuosina

-

Kustannusten aikajakauma

2024 - 40.000 €

Rahoitus: oma rahoitus

SAUVON KUNNAN INVESTOINNIT KAUDELLE 2024-2028

Kohteet	Nettokustannus / €					
	2024	2025	2026	2027	2028	Yhteensä
4.1 Koneet, kalusto ja ohjelmistot						
ICT-Hankinnat	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
4.1 Koneet, kalusto ja ohjelmistot yhteensä	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
4.2 Kiinteistöjen hankinta ja myynti						
Maan hankinta	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	500 000
4.2 Kiinteistöjen hankinta ja myynti yhteensä	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	500 000
4.3 Talonrakennus						
Palvelukeskuksen ja terveysaseman korjaustyöt	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Koulukeskuksen peruskorjaus		15 000	200 000			215 000
Päiväkodin peruskorjaus			10 000	100 000		110 000
Öljylämmityksestä luopuminen	20 000	1 680 000				1 700 000
Koulun keittiön yhdistelmäuunin hankinta	13 000					13 000
Teatterin ulkorakennuksen peruskorjaus	10 000	10 000				20 000
4.3 Talonrakennus yhteensä	93 000	1 755 000	260 000	150 000	50 000	2 308 000
4.4 Julkinen käyttöomaisuus						
Keskustan katujen peruskorjaus	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Kulmala-Timperin yritysalueen kaavatiet		60 000	90 000	60 000		210 000
Seuralan urheilukentän rakentaminen	60 000	198 000				258 000
Päiväkotikiinteistö Hakkiskodon piha-alue loppuunsaattaminen	180 000					180 000
Rantolan Meritori-hanke	65 000					65 000
Haja-asutusalueiden laajakaistahanke	40 000					40 000
4.4 Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	395 000	308 000	140 000	110 000	50 000	1 003 000
Investoinnit yhteensä	608 000	2 183 000	520 000	380 000	220 000	3 911 000

6. Rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

SAUVON KUNTA					
RAHOITUSLASKELMA					
		Tp 2022	Ta 2024	Ts 2025	Ts 2026
Toiminnan rahavirta					
	Vuosikate	1 208 253	716 424	540 758	402 237
	Satunnaiset erät	0	0	0	0
	Tulo-rahoituksen korjausevät	0	0	0	0
	yhteensä	1 208 253	716 424	540 758	402 237
Investointien rahavirta					
	Investointimenot	-864 045	-848 000	-2 535 000	-520 000
	Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	240 000	352 000	
	Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	0	0	0
	yhteensä	-864 045	-608 000	-2 183 000	-520 000
	Toiminnan ja investointien rahavirta	344 208	108 424	-1 642 242	-117 763
Rahoituksen rahavirta					
	Antolainauksen muutokset				
	Antolainojen lisäykset	0	0	0	0
	Antolainojen vähennykset	0	0	0	0
	yhteensä	0	0	0	0
	Lainakannan muutokset				
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	1 700 000	0
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-481 052	-421 052	-421 052	-421 052
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	600 000	400 000	550 000
	yhteensä	-481 052	178 948	1 678 948	128 948
	Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
	Muut maksuvalmiuden muutokset				
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	105 646	0	0	0
	Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0
	Saamisten muutos	188 616	0	0	0
	Korottomien velkojen muutos	202 693	0	0	0
	yhteensä	496 955	0	0	0
	Rahoituksen rahavirta	15 903	178 948	1 678 948	128 948
	Rahavarojen muutos	360 111	287 372	36 706	11 185
	Rahavarat 31.12.	755 826	0	0	0
	Rahavarat 1.1.	395 715	0	0	0
	muutos	360 111	0	0	0

7. Liitteet

Sisäisten menojen ja tulojen vyörytys-/jakoperiaatteet		
Sisäisesti jaettava ulkoinen kustannus; €	Tehtäväalue; ulkoinen kustannuspaikka	Jakoperuste (sisäinen)
ICT-palvelut (tietoliikenne-, palvelin-, IT-tuki-, kehittämispalvelut ym.)	Yleishallinto; ICT-palvelut	Vyörytys kustannuspaikoille käyttäjien lukumäärän suhteessa. Opettaja- ja oppilaspäätteiden eri hallinta- ja lisenssiympäristö on huomioitu vyörytyksissä.
Palkanlaskentapalvelut	Yleishallinto; palkanlaskenta	Vyörytys kustannuspaikoille vuoden 2024 arvioitujen palkkakulujen suhteessa
Kirjanpito- ja palvelut	Yleishallinto; kirjanpito	Vyörytys kustannuspaikoille vuoden 2024 arvioitujen palkkakulujen suhteessa
Teknisen toimen puhtaus- ja ruokapalvelun tuottamat palvelut	Puhtaus ja ruokahuolto	Ruokahuollon kustannusten jako toteutuneiden suoritteiden mukaan ja puhtauspalvelujen kustannukset puhtaana pidettävien neliöiden mukaan
Kiinteistöjen käyttökustannukset	Kiinteistötoimi; kiinteistökohtaiset kustannuspaikat	Sisäisinä vuokrina käyttäjäkustannuspaikoille neliöiden tms. käyttöyksiköiden suhteessa. Monen tehtäväalueen yhteisessä käytössä olevat kiinteistöt on jaettu seuraavasti: Kunnanvirasto ; yleishallinto 40 %, tekninen toimi 20 %, sivistystoimi 30 %, HVA (sosiaalitoimisto) 10 % Kirjastotalo ; Iltapäiväkerho 5 % nuorisotoimi 25% pääkirjasto 70% Koulukeskus ; ruokahuolto 5 % koulutoimi 85 % esiopetus 10 % Seurala ; yleishallinto 100% Seuralan huoltorakennus ; koulutoimi 50%, liikuntatoimi 50%